ateitis

Kovas 1978 3

ateitis 1978 KOVAS/MARCH Vol. LXVIII No. 3

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas

ANTAI ... — K. Trimakas 78
Atsinaujinti: ką mums skelbia Evangelija? — A. L. Rubšys 80
Gyvi vaizdai iš Palangos konferencijos — S. Sužiedėlis 83
Jaunasis ir poetiškasis Balys Sruoga — K. Bradūnas 86
Laisvėje slypi ne tik žmogaus didybė, bet ir jo tragika
— A. Paškus 89
Eilėraščiai — A. Baronas 92
Žodis jaunimui — Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Valdyba 97
Žodis/vaizdas (eil.) — K. Veselkaitė 98
ATŽALOS: Draugystės daina (eil.) — L. Dudėnaitė 99
Krikščioniškas atsinaujinimas — Cicero Vyskupo Valančiaus
Kuopos moksleivių pasisakymai 100
LAIŠKAI 102
VEIKLA 103

Nuotraukos: Alg. Grigaičio (9, 93, 95, 96), J. Kuprio (80, 84, 92), A. Plaušinaičio (86, 87), A. Zailskaitės (viršelis, 77), R. Zailsko (82). Iliustracijos: A. Mičiulytės (105), D. Mičiulytės (107), A. Nelsaitės (102) R. Nelsaitės (100), R. Valiulytės (99).

Vyriausias redaktorius: kun. dr. Kęstutis Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, IL. 60130, USA. Telef.: 312 366-2446.
Redaktoriai: Saulius Kuprys, dr. Arūnas Liulevičius, dr. Linas Sidrys ir Aldona Zailskaitė.
Redakcijos nariai: dail. Vilija Eivaitė (meninė priežiūra), Daina Kojelytė, Jonas Kuprys (fotografija) ir Roma Olšauskaitė.
Administratorius: Juozas Polikaitis, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL. 60629, USA. Telef.: 312 434-2243.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 9.00 dol.; garbės prenumerata — 15.00 dol., susipažinimui — 7.00 dol.; kituose kraštuose — 7.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (5.00 dol.).

ATEITIS — a magazine published monthly, except July and August, by the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 South Sacramento Ave. Chicago, Il. 60629, USA. Yearly subscription in the US and Canada $9.00. Single copy $1.00. Second Class postage paid at Chicago, Illinois.

LIETUVOS NAC. ... NĖ M. MAŽVIDO BIBLIOTEKA

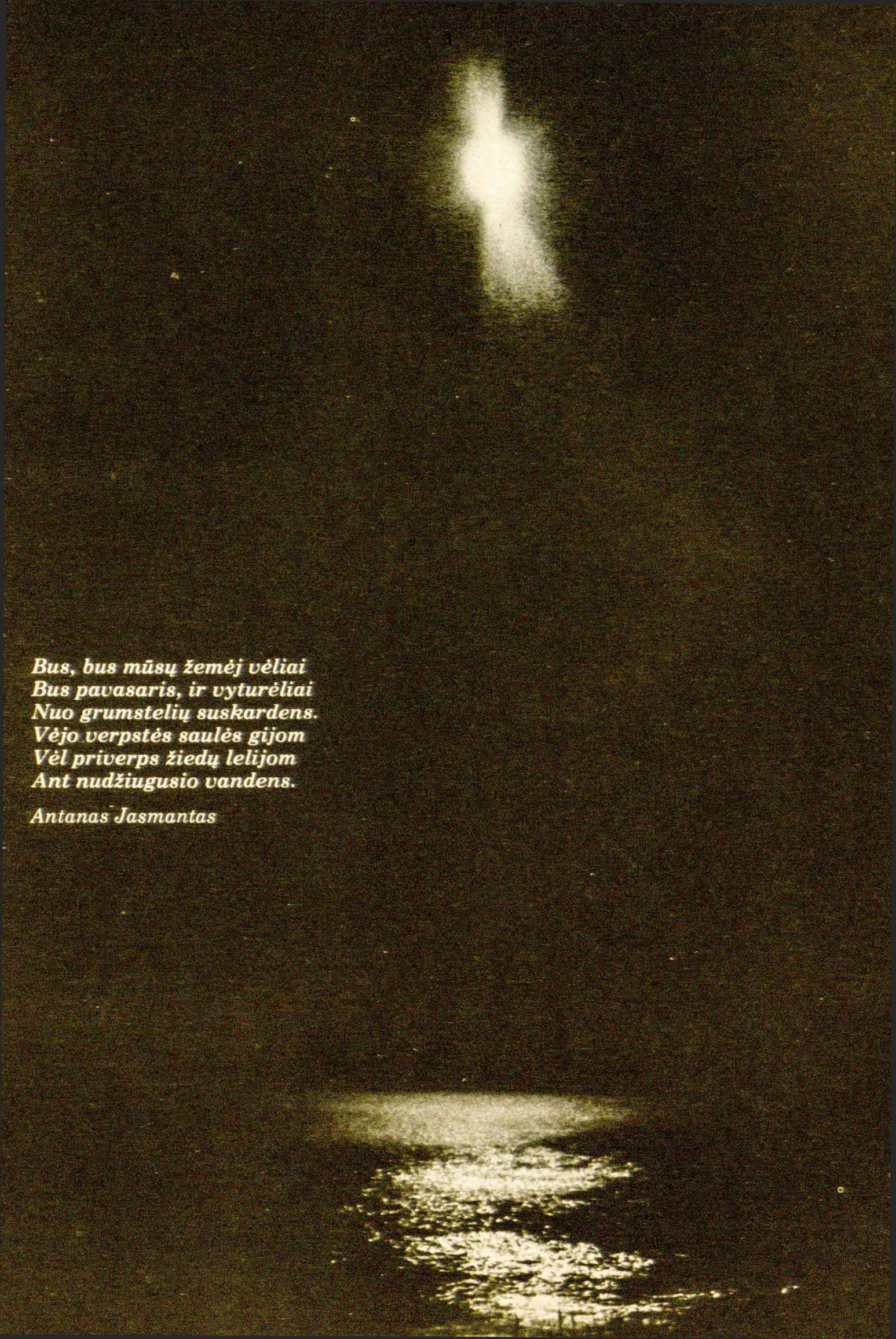

Bus, bus mūsų žemėj vėliai
Bus pavasaris, ir vyturėliai
Nuo grumstelių suskardens.
Vėjo verpstės saulės gijom
Vėl priverps žiedų lelijom
Ant nudžiugusio vandens.

Antanas Jasmantas

antai...

Krikščionybė nuostabi yra tuo, kad ji nuolatos atkreipia mūsų dėmesį į paprasto gyvenimo paslaptingumą. Ji visad padeda mums žvelgti į tikrovę šviežiom akim — suvokti, kaip nuostabiai tiesa ir grožiu prikrautas yra mūsų gyvenimas vienų su kitais.

Eugene Kennedy

VELYKOS: Atgimimo pergyvenimas

Mes paprastai (jei iš viso) krikščioniškas tiesas svarstom atitrauktai nuo žmogiškos tikrovės ir patirties. Tuo tarpu jos gali būti įvykių įrašomos į mūsų kasdieninį gyvenimą.

Kad ir Velykos, Prisikėlimo šventė. Joje ne tik minime Kristų prisikėlus, ne tik pažadiname viltį, kad ir mes po mirties kelsimės, bet ji byloja, kad mes galime vis kame nors naujai atgimti.

Esam žmonės. Paveikiami kitų. Ir kiti mūsų paveikiami — Dieve, duok — į gerą. „... suprasti kitą asmenį yra didelis dalykas — gal būt, tam tikrose aplinkybėse, didžiausias prisikėlimo išgyvenimas, kokį tik galime kitam suteikti", teigia psichologas-kunigas Eugene Kennedy savo knygoj *The Joy of Being Human* (78 psl.).

Už žmogiško veiksmo slypi paties Dievo įtaka. Jis veikia mumyse ir per mus. Suprasti, inspiruoti, paremti, padėti — tai keliai, kuriais Dievas palaipsniui gaivina, atgimdo kitus per mus ir mus per kitus.

GYVENIMAS: 17-33 m. vyro odisėja

Žmogaus gyvenimas nėra tarp savęs nesirišančių detalių virtinė. Atidžiau jį pastudijavus, jame galima įžvelgti kryptį, į kurį linksta asmuo savo reagavimu į socialinių bei kultūrinių sąlygų keliamus klausimus.

Vienas įdomiausių gyvenimo periodų, pagal dr. D. Levinson (*Psychology Today*, 1978 m. sausio nr., 20 psl.) yra „naujoko" amžius. Šiame amžiuje (17-33 m.) jaunam vyrui (atitinkamai, ir moteriai) gyvenimas stato kietus uždavinius: 1. susidaryti savo gyvenimo viziją, 2. atrasti sau vadovą, 3. suformuoti savo pašaukimą ir 4. atsiverti naujiems intymiems vyro-moters-vaikų ryšiams.

1. „Vizija" — jauno vyro įsivaizduojama „vieta" suaugusiųjų pasaulyje: ryški ar miglota, realistiška ar fantastiška, pasiekiama ar utopiška. Nuo tos vizijos įgyvendinimo priklauso pasitenkinimas savimi bei savo dalia.

2. Tame laikotarpyje jaunam vyrui reikia vadovo, paprastai vyresnio vyriškio (mokytojo, viršininko darbe, vyresnio draugo), kuris, juo pasitikėdamas, jį paremdamas, duodamas jam pavyzdį, padeda jam siekti jo vizijos. Kai kurie vadovai skleidžia savo įtaką iš tolo, visai nesutikti, pvz. tai atsitinka, kai rašyti pradedantis žavisi jau įsitvirtinusio rašytojo kūryba ir jį seka.

3. Šiame periode jaunas vyras ne tik pasirenka, bet ir palaipsniui suformuoja savo „pašaukimą", profesiją, amatą, pasisavindamas pasirinkto darbo vertybes, techniką bei patirtį.

4. Taipogi tuo pačiu metu susiformuoja pažiūros, nusistatymai ir elgesys moterų atžvilgiu. Su jomis užsimezga ilgiau ar trumpiau beužtrunką ryšiai, kurių vienas paprastai

baigiasi vedybomis. Seka reikalas derintis ir, vaikams atsiradus, išmokti būti tėvu.

Moteris jauno vyro gyvenime gali suvaidinti įvairius vaidmenis; jų svarbiausias — „ypatingos moters“, kuri tikėjimu juo, kaip herojumi, įkvėpdama ir jo vizija dalindamasi, jam padeda ją suformuoti, išlaikyti bei jos siekti. Tą vaidmenį atlikdama, dėl savęs pačios ir dėl jųjų abiejų teigiamo ryšių vystymosi moteris turi išlaikyti savo identitetą.

Tokia „ypatinga moterimi“ dažnai būna žmona, bet ne visada. Ne viena žmona turi daugiau ar mažiau skirtingų idėjų, siekių, kurie kryžiuojasi su vyro vizija. Kuo gilesni šie konfliktai, tuo didesnis pavojus nesusiderinti, skirtis.

Tokio gyvenimo laikotarpio uždavinių apibūdinimas padeda mums geriau suvokti ir tinkamiau interpretuoti, ką mes patys bei kiti tokiame amžiuje išgyvename, kuo remiamės, ko ieškome, ko siekiame. Tai veidrodis, kuriame galime save ir kitus įžvelgti.

BENDRIJA: Žodis jaunimui

Neperseniausiai išeivių lietuvių laikraščiuose buvo atspausdintas Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos žodis jaunimui (spausdinamas šiame *Ateities* numeryje). Kaip patys autoriai jį apibūdina, tai „ne tiek pamokymas, kiek iškėlimas uždavinių, prieš kuriuos šis jaunimas šiandien stovi“, būtent: 1. būti žmogiškumo aukštumoje, 2. katalikišką religiją ne tik praktikuoti, bet ir atstovauti pasaulyje, 3. išlaikyti lietuviškos šeimos vertybes bei tradicijas, 4. ieškoti teisingo visuomeninio ir politinio susiorganizavimo ir 5. vengti moralinių ir intelektualinių nukrypimų.

Sveikintinas yra PLKB valdybos kreipimasis į jaunimą. Girtinas jų svarbių uždavinių iškėlimas (gaila tik, kad nepabrėžtas reikalas padėti tautiečiams tėvynėje) bei išreikštas jais pasitikėjimas. Deja, šaltu enciklikos tonu parašytas, vien spaudos puslapiuose pasirodęs žodis vargiai bus jaunimo pastebėtas. Šis žodis bus išgirstas tik tada, kai asmenys įsijautę į jaunimo patirtį, tuos uždavinius jam perduos gyva kalba.

ATSAKOMYBĖ: Studentas ne piemuo

Šiaurės Amerikos lietuvių išeivių visuomenėje yra iškilęs pagrįstas susirūpinimas 1977 m. Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimo metu Clevelande pasireiškusiu vandalizmu viešbutyje (A. Balašaitienė, *Dirva,* 1977 m. gruodžio 1 d.; laiškai *Dirvoje,* 1977 m. gruodžio 15 d.; Al. Gimantas, *Tėviškės Žiburiai,* 1978 m. sausio 12 d.).

Tai ne vienkartinis įvykis. Ir ankstyvesnieji LSS suvažiavimai nepasižymėjo nei rimtimi, nei tvarka. Šalia oficialios programos, kurią lankydavo nedaugelis (kartais tik saujelė), vykdavo visai „neoficiali programa“, kiekviename suvažiavime pasibaigusi neblaivumu ir palikusi chuliganizmo pėdsakų, dėl kurių geram lietuvio studento vardui tekdavo gerokai nublukti.

Atsakomybė — pačių studentų. Savarankiški, nebe vaikai. Žinoma, suvažiavimo rengėjai ant savo pečių užsideda sunkią ruošimo naštą. Tuo pačiu jie imasi atsakomybės imtis visų priemonių, kad suvažiavimas praeitų tvarkingai. Ta atsakomybe turi dalintis visi suvažiavime dalyvaujantieji.

Juk, pagal „liaudies“ dainą, „studentas — ne piemuo...“

REDAKCIJA: Jaunas jėgas ruošiant

Ieškodama išeities mažėjančiam redaktorių prieaugliui, E. Juodvalkytė pasiūlė „kas vasarą į redakcijas priimti redagavimu ir žurnalistika besidominčius jaunuolius ir jaunuoles“(*Pasaulio Lietuvis,* 1977 m. gruodžio nr., 992 psl.).

Į tą pusę *Ateitis* pakrypo dalinai spaudžiama reikalo, dalinai naujo prieauglio ieškodama. Jau šią vasarą povasarinius žurnalo numerius ruoš du jauni *Ateities* redaktoriai — Saulius Kuprys (rugsėjo nr.) ir Linas Sidrys (spalio nr.).

Redakcijos talkon kviečiam ir daugiau pasisiūlančių jaunų pajėgų.

Kęstutis Trimakas

ATSINAUJINTI:

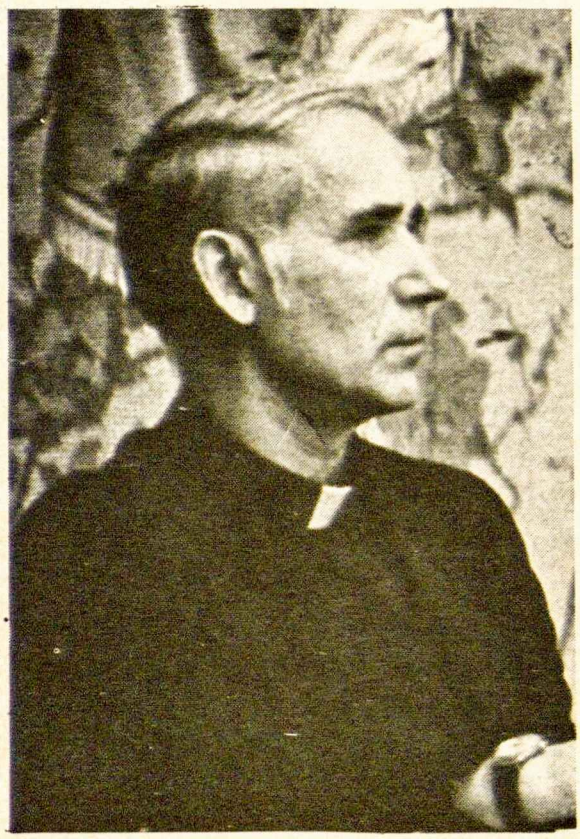

ką mums skelbia Evangelija?

Kun. Antanas L. Rubšys

Kunigas Rubšys dėsto šv. Raštą Manhattan College, New York. Šis straipsnis yra jo kalba krikščioniško atsinaujinimo simpoziume Ateitininkų kongrese.

Du dalykai patraukia mūsų dėmesį:

1. Evangelija: *Ką* ji mums skelbia arba *Kas* ji yra?
2. Atsinaujinti: *Sutikti* būti atnaujintu ar atnaujinta.

Evangelija: Kas yra evangelija?

Ką girdime žodyje „evangelija“? Žodis „evangelija“ yra graikiškas: būdvardis „eu“ „gera“ ir daiktavardis „aggelion“ — „naujiena“ arba „žinia“. Taigi, žodžiu „evangelija“ paženklinama *gera naujiena* arba *gera žinia*. Krikščionybė save laiko Dievo apreikšta *Gerąja Naujiena* visai žmonijai.

Mums įprasta žodžiu „evangelija“ paženklinti vieną iš keturių knygų — Mato, Morkaus, Luko ir Jono — arba net visą Naująjį Testamentą. Tačiau pats Naujasis Testamentas žodžiu „evangelija“ aprašo ne knygą, o Asmenį — Jėzų Kristų, Dievo užmojį ir veiklą jo istorinėje tarnyboje.

Pirmasis autorius Naujajame Testamente yra Apaštalas Paulius. Laiške *Romiečiams*

rašo: „Aš nesigėdiju Evangelijos, nes ji yra Dievo galybė išgelbėti kiekvienam tikinčiajam“ (Rom 1:16). Evangelija Pauliui yra *Dievo galybė* — Dievo jėga — nešanti žmogui išganymą. „Tai Dievo *teisumas,* tikėjimu į Jėzų Kristų duodamas visiems tikintiesiems“ (Rom 3:22). Tai *jėga gyventi viltimi,* nesant jokios vilties (Rom 4:18), „nes Dievo meilė yra išlieta“ (Rom 5:5) žmogaus širdyje. Pauliui Jėzus Kristus — Dievo jėga yra *Dievas ant Kryžiaus dėl žmogaus.* Užtat, jis ir gali rašyti: „Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesididžiuoja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, neieško savo naudos, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakelia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria“ (1 Kor 13:4-7). Pauliui Jėzus Kristus yra *jėga, kuri žmogų išvadavo,* kad jis būtų laisvas (Gal 5:1). Pauliaus amžiuje krikščionys rašytų evangelijų dar neturėjo. *Evangelija* jiems buvo *Asmuo* — Jėzus Kristus, *Dievo jėga,* atnaujinti žmoniją ir visatą.

Morkus savo knygą pavadino „evangelija“. Skaitome jo knygos antraštėje: „Pradžia evangelijos Jėzaus Kristaus, Dievo Sūnaus“ (Mk 1:1). Kaip matome, Morkus Apaštalo sukurtąjį žodį „evangelija“ Jėzui Kristui aprašyti perkėlė į knygos apie Jėzų Kristų pavadinimą. Tačiau ir pas Morkų *Evangelija* nepraranda savo pirminės prasmės. Ir čia *Evangelija* yra Dievo užmojis ir veikla Jėzaus istorinėje tarnyboje. Pats Jėzus skelbia: „Atėjo metas, prisiartino Dievo karalystė. Atsiverskite ir tikėkite Evangelija!“ (Mk 1:14-15). Pas Morkų randame ir Jėzaus posakių, kurie sieja Jėzų su Evangelija (Mk 8:35; 10:29; 13:10; 14:9; 16:15). Du iš jų mums itin svarbūs. Pirmajame skaitome: „Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudo savo gyvybę *dėl manęs ir dėl Evangelijos,* tas ją išgelbės“ (Mk 8:35). Antrajame gi: „Iš tiesų sakau jums: nėra nė vieno, kuris *dėl manęs ir dėl Evangelijos* paliktų namus, ar brolius, ar seseris, ar motiną, ar tėvą, ar vaikus, ar laukus ir kuris *jau dabar,* šiuo metu negautų ... (atlyginimo) ... ir ateisiančiu laiku — amžinojo gyvenimo“ (Mk 10:29-30). Labai aišku, kad Morkui *Evangelija* yra arti širdies. Pagal jį, *„dėl Evangelijos“* ir *„dėl manęs“* Jėzaus lūpose yra tas pat. Frazė *„dėl manęs“* yra perdėm aiški: dėl Jėzaus save prarasti ir Jėzuje save praturtinti. Priedu *„dėl Evangelijos“* Morkui rūpi išryškinti, kad *pats Viešpats Jėzus yra Evangelija* — Geroji Naujiena. Jėzaus žodžiu ir darbu Dievo užmojis atnaujinti žmogų tampa tikrove. Todėl tas, kuris kenčia *dėl Evangelijos* ar palieka šio pasaulio palaimą *dėl Evangelijos* tai daro *dėl Jėzaus* — dėl Dievo užmojo Jėzuje. Ir Morkui *Evangelija* yra jėga, kuri *sudabartina* Viešpatį Jėzų. Veiksmažodį „sudabartinti“ naudojame dviguba prasme: Evangelija arba Geroji Naujiena yra *išraiška,* kuria Dievo užmojis ir veikla yra sudabartinama ir skelbiamoji Evangelija yra sudabartintas *Jėzus.* Tokiu būdu, anas vienkartinis Dievo užmojis ir veikla Jėzaus istorinėje tarnyboje *dabar* atnaujina žmogų. Morkaus „Pradžia evangelijos“ (Mk 1:1) yra ta istorinė atrama — tas taškas, kuriame dabartis turi šaknis.

Matui būdinga *Evangeliją* tiksliau aprašyti su parodomuoju įvardžiu „ši“ — „ši Evangelija“— ir priedu „karalystės“ — „karalystės evangelija“. Skaitome: *„Ši* geroji *karalystės* evangelija (arba ši geroji naujiena apie karalystę) bus paskelbta visame pasaulyje paliudyti visoms tautoms“ (Mt 24:14). Be to, fraze „karalystės evangelija“ Matas aprašo Jėzaus mokymo rinkinius, pvz., Pamokslą nuo kalno (Mt 4:23) ir Pamokymus Apaštalams (Mt 9:35). Pati frazė „karalystė evangelija“ dar patikslinama su parodomuoju įvardžiu *„ši* karalystės evangelija“ (Mt 24:14; 26:13). Patikslintoji frazė parodo mums Mato Evangelijos sampratą: *Evangelija yra Jėzaus mokymo visuma* (Mt 28:16-20). Taigi, Matui *Jėzus yra Evangelijos* — Dievo užmojo ir veiklos — nešėjas ir skelbėjas. Todėl Matas ir iškelia Jėzaus kaip Mokytojo rolę. Mato knygoje Jėzaus mokymas ir pamokymai pirmauja. „Ši karalystės Evangelija“ — Jėzaus žodis — turi prašnekinti visas tautas iki pasaulio pabaigos (Mt 28:20).

Lukas savo knygoje vengia naudoti daiktavardį „evangelija“, bet sąmoningai pasitenkina veiksmažodžiu „euaggelizesthai“ — „skelbti-gerąją-naujieną“ arba „evangelizuoti“ (Lk 1:19; 2:10; 3:18; 16:16). Skaitome pas Luką: „Iki Jono buvo Įstatymas ir pranašai; nuo jo *evangelizuojama* (skelbiama geroji naujiena) apie Dievo karalystę, ir kiekvienas į ją veržiasi“ (Lk 16:16). Lukui „skelbiama geroji naujiena apie Dievo karalystę“ yra *Dievo gerumas* žmonėms (Lk 2:14).

Kaip matome, Evangelija savo pirmine prasme nėra knyga apie Jėzų. Apaštalui Pauliui Evangelija yra *Dievo jėga,* kuria Dievas ieško žmogaus pasimetusio nuodėmėje, *Dievo teisumas,* kuriuo Dievas žmogų atnaujina. Morkui Evangelija yra pats *Jėzus,* Matui — *Jėzaus mokymo visuma,* Lukui gi — *Dievo gerumas.*

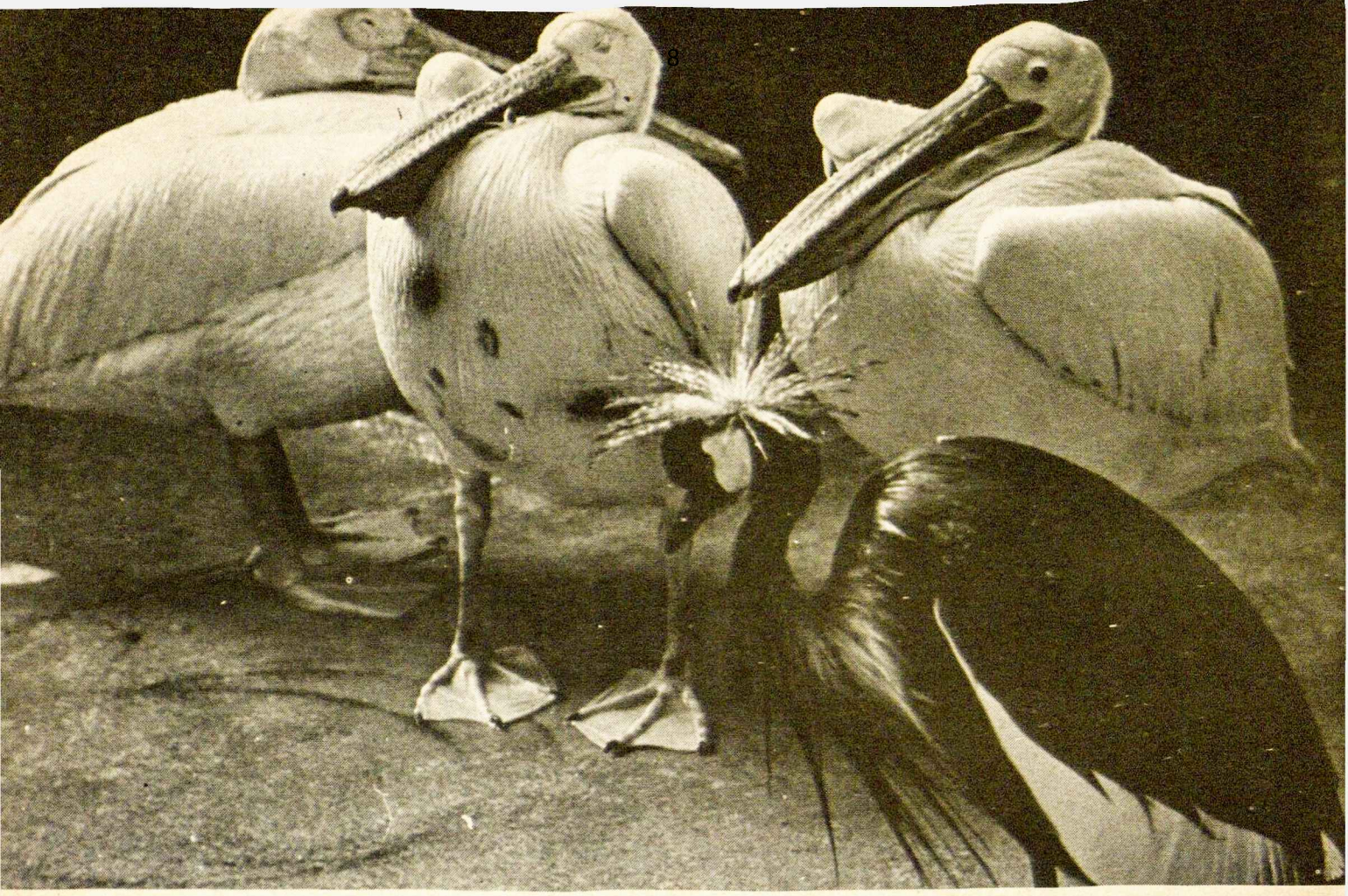

Atsinaujinti: Sutikti būti atnaujintu arba atnaujinta.

Dievas Jėzuje Kristuje atėjo atnaujinti kiekvieno, kas tiki (Rom 10:4). „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo vienatinį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki" (Jn 3:16) būtų atnaujintas. *Atsinaujinti* reiškia sakyti „taip" Dievui, kuris atėjo ir ateina savo Evangelija grąžinti žmogų į taiką su savimi ir darną su artimu. Taigi, *atsinaujinti* reiškia *sutikti būti atnaujintu* arba *atnaujinta.* Tikėjimas yra žmogaus sutikimas būti atnaujintu, nes tikėjimu sakoma „taip" Dievui, kuris savo Evangelija ieško žmogaus. Tikėjimu atsiveriama tikrovei, kurie veržiasi į žmogaus gyvenimą ir istoriją iš Anapus. „Tikėjimas laiduoja mums tai, ko viliamės, įrodo tikrovę, kurios nematome" (Žyd 11:1). Tikėjimas duoda vilčiai ne tik kryptį, bet ir sparnus.

Dar daugiau! Tikėjimu sutinkama ne tik save atnaujinti, bet ir dalyvauti kūrinijos atnaujinime. Ateities Federacijos šūkiu yra „Visa atnaujinti Kristuje!" Šis šūkis turi savo šaknis Apaštalo Pauliaus Evangelijos sampratoje:

Dievas „padarė mums žinomą savo valios paslaptį....:

visa suvienyti Kristuje" (Ef 1:9-10).

Visa atnaujinti Kristuje! Visa suvienyti Kristuje! Žodžiu „suvienyti" aprašoma kalbėtojo arba oratoriaus metodas. Savo kalbos pabaigoje jis visą kalbą *su-vienyja* arba *susumuoja.* Apaštalas Paulius šiuo žodžiu įvaizdina Dievo užmojį ir veiklą Kristuje. Amžių pilnybei atėjus, sako jis, Dievas „padarė mums žinomą savo valios paslaptį ...: visa suvienyti Kristuje" (Ef 1:9-10) arba visa atnaujinti Kristuje. Dievas Kristuje — savo Evangelijoje — *susumavo* visą istoriją ir visą kūriniją. Kristus yra ta istorinė atrama, kuri nuolat įprasmina istoriją ir kūriniją. Ateities Federacijos narys/narė tikėjimu sutinka būti atnaujintu arba atnaujinta. Ateities Federacijos narys/narė tikėjimu pasišvenčia dalyvauti istorijos ir kūrinijos atnaujinime.

Archimedas, graikų mokslininkas, kadaise didžiavosi: „Duok man atramos tašką, aš pajudinsiu visatą!" Mokslas yra nuolatinis atramos taško ieškojimas visatoje. Juo žmogus nesiliauja maitinęs savo alkį ir nerimą. Nūdienis žmogus ima nusivilti mokslu. Tikėjimas Evangelija — Dievo užmoju ir veikla Kristuje — duoda žmogui atramos tašką, kad atnaujinus save ir kūriniją. Tikėjimas Evangelija — Dievo jėga istorijoje — įgalina dalyvauti ateities kūrime.

GYVI VAIZDAI IŠ PALANGOS KONFERENCIJOS

Simas Sužiedėlis

Profesorius Simas Sužiedėlis yra dalyvavęs ateitininkų veikloje nuo savo jaunystės ir yra buvęs Ateitininkų Federacijos vadu Šiais prisiminimais apie Palangos konferenciją jis pasidalino su Ateitininkų kongreso dalyviais.

Skendėjimas praeities prisiminimuose, kaip žinia, dabarties rūpesčių nenumaldo. Kas mums šiandien rūpi, rišasi su rytojumi, ir tik žvilgis ateitin gali būti mums naudingas. Vis dėlto išgyventas laikas savo reikšmės visai nenustoja. Praeitis paaštrina mūsų žvilgsnį pažinimu, kaip panašūs rūpesčiai buvo mūsų pirmtakų sprendžiami. Ta mintimi ir prabėgom noriu priminti kelis vaizdus iš Palangos konferencijos, atitolusios nuo mūsų per visą pusšimtį metų.

Po keliolikos metų nuo savo pradžios, ateitininkija buvo išaugusi į didelę šeimą. Ypač žymiai pagausėjo per pirmąjį nepriklausomybės penkmetį. Moksleiviai perkopė šeštąjį tūkstantį, studentai — daugiau negu trejetą šimtų. Ano meto sąlygom buvo tai stambūs skaičiai. Taip sparčiai augant, ateitininkam reikėjo geriau susiorganizuoti ir konkrečiau aptarti savo tikslus. Pagal savo kiekį organizacija privalėjo turėti ir atitinkamą svorį. Tas reikalas buvo sprendžiamas sukaktuviniame antrajame kongrese Kaune 1925. Pagrindinę paskaitą skaitė prof. Stasys Šalkauskis. Jis tvirtai logiškai išdėstė ateitininkų principų ir pareigų visumą, užsiminė ir apie organizacijos federacinę struktūrą. Kongrese buvo nutarta sudaryti „kuo veikiausiai reorganizacijos komisiją, kad 1926 metų ateitininkų bendrajai konferencijai būtų pristatyti projektai".

Ateitininkų vyriausioji valdyba, kuriai tada vadovavo prof. Pranas Dovydaitis, uždelsė pusę metų, kol tą komisiją sudarė, ir konferencijai pasiruošti mažai bepaliko laiko. Antra vertus tų pačių metų vasarą, po trečiojo seimo rinkimų, vyriausybę perėmė liaudinis - socialistinis sambūvis. Krašte atsirado drumsties su raudonėjimo ženklais. Nebuvo aišku, kurlink Lietuvos ratai riedės. Paaiškėjo tik po pusmečio. Gruodžio perversmas valstybės vairą atidavė į naujas rankas. Ateitininkai studentai tame lietuviškos demokratijos lūžyje nuošaliai nestovėjo. Jie tarėsi giną tėvynę nuo tykojančios grėsmės, kaip yra gynę nepriklausomybės kovų laiku. Nors po kelių mėnesių valdžios viršūnėse liko politikai, kurie nebuvo ateitininkams palankiai nusiteikę, tačiau re-

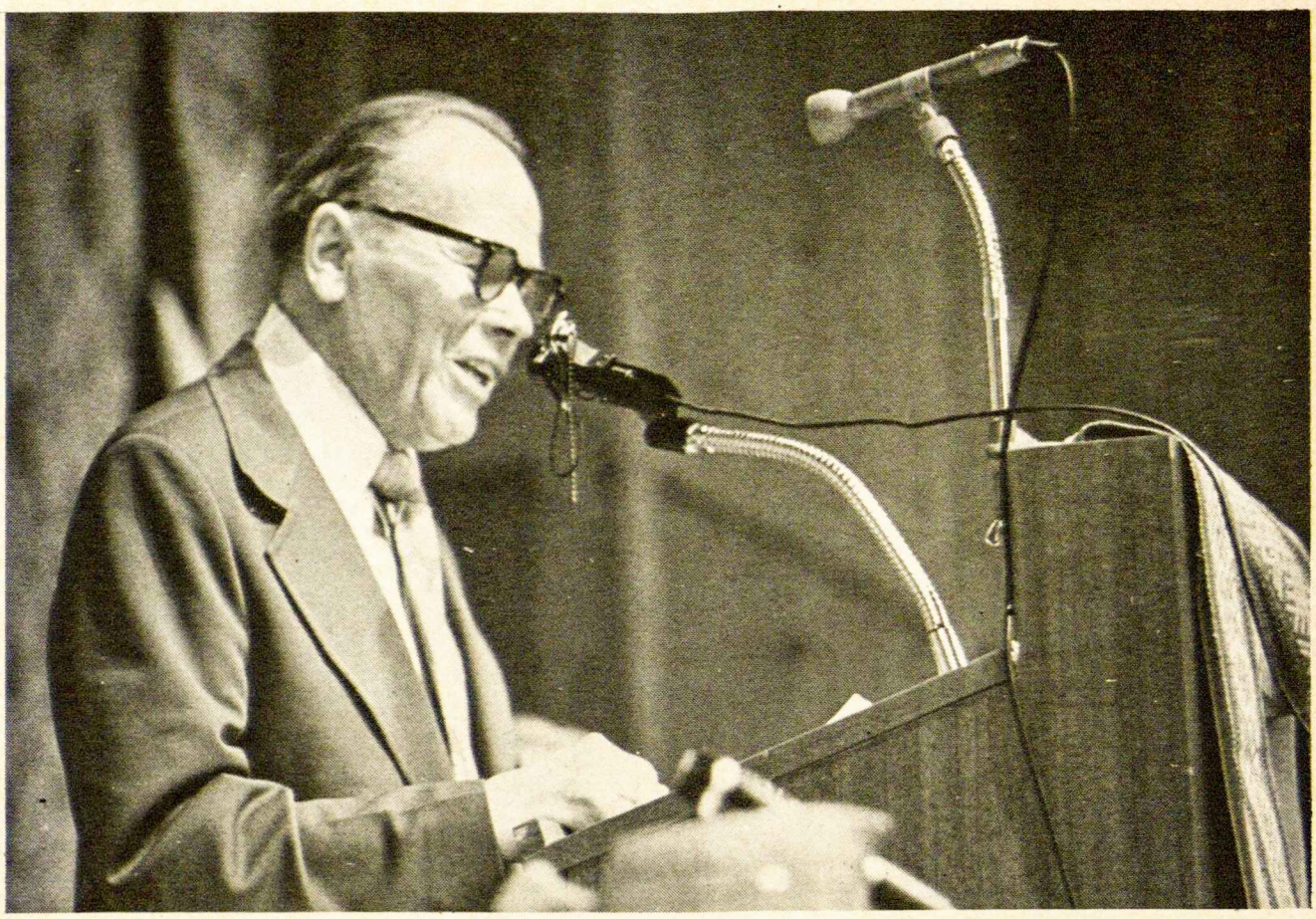

Profesorius Simas Sužiedėlis dalinasi Palangos konferencijos prisiminimais su Ateitininkų kongreso dalyviais.

organizacinės konferencijos nesukliudė. Ji įvyko 1927 liepos 15 - 19 Palangos vasarvietėje. Tai buvo vienas iš spalvingiausių sąskrydžių, kokie kada yra buvę mūsų organizacijoje.

Konferencijos išvakarėse liepos 14, Palanga jau buvo jaunimo užgožta. Keliavo jis traukiniais, laivais, autobusais, arkliais, dviračiais ir kai kurie pėsčiom iš artimesnių apylinkių. Žavus Baltijos pamario rėžis prisipildė jaunatviško judrumo ir žaismo, dainos ir šnekos, giesmės ir maldos. Gausūs praėjo abu visumos posėdžiai, trijų sąjungų konferencijos, įvairių sekcijų sueigos, dainų šventė, sporto varžybos, spaudos paroda, misterija.

Atidaromasis ir užbaigiamasis posėdis atlikti atviroje gamtoje — grafo Tiškevičiaus parke. Už prezidiumo pečių pro lieknų pušų garbanas matėsi iškili bronzinė Kristaus statula su išskėstom glėbiui rankom. Konferenciją atidarant, girdėjosi stiprus marių ošimas, buvo pradėję lynoti. Dovydaitis savo atidaromąjį žodį turėjo suglausti. Jis kalbėjo ir baigiamajame posėdyje. Abiems atvejais užsiminė Palangos romantišką legendą. Čia, kur kunigaikštis Kęstutis sutikęs Birutę, budėjusią prie dievų aukuro, bręstanti Lietuvos šviesuomenė, ateitininkai, turi ruoštis sutikti savo tautos ateitį ir jai šviesti nebe gęstančia ugnimi, bet Kristaus šviesa... Mūsų protėviai garbino šią (žemišką) ugnį... Mes esame patyrę Naujosios Ugnies šilimą... Mes norime būti naujinamoji mūsų suvargintos tėvynės ugnis' — pabrėžė baigdamas. Platesnę savo paskaitą atskaitė ne bendrame posėdyje, kaip vadui būtų tikę, bet eucharistininkų sekcijos susirinkime. Dovydaitis jau ir anksčiau ragino visus ateitininkus tapti eucharistininkais.

Toks raginimas iš tikrųjų logiškai seka iš šūkio 'Visa atnaujinti Kristuje!'. Tačiau siekiant to idealo sutelktinėm jėgom, iškyla įvairių atliktinų visuomeninių uždavinių ir veiklos problemų. Palangos konferencija ir buvo susirinkusi tokiem reikalam spręsti. Baigiamajame posėdyje, liepos 19, svarstyti ideologijos pagrindai ir organizacinė forma. Pirmąjį klausimą referavo Šalkauskis. Jis pateikė standžiai formuluotus ateitininkų principus. Ta jo redakcija tapo oficiali ir ligi šiol lieka pastovi. Kritiškų pastabų, beje, nestigo nuo pradžios: 'per schematiška, per abstrakti'. Visi principai abstraktūs, visi kieti, visi reiklūs. Ką savo protu pripažįstame, ne visada širdimi, valia priimame ir vykdome. Toks jau yra mūsų prigimtyje iš pusiausvyros išklypęs įstatymas.

Dėl jo skundėsi net ir apaštalas šv. Povilas, o romėnų poetas Ovidiju sueiliavo tokį prisipažinimą Medėjos, nepaklaususios savo tėvo: „Video meliora proboque deteriora sequor“. Mūsų ideologijos tėvų, Dovydaičio ir Šalkauskio, formuluoti principai nėra nustoję savo svorio nė dabartinėm sąlygom. Jie buvo ir lieka ateitininkų veiklos gairėmis. Šalkauskis, ,,tasai didysis ateitininkijos protas, — tariant dr. Antano Maceinos žodžiais, — savo sistemos ir logikos galia, savo minties gilumu ir sistemingumu davė katalikiškajam jaunimui amžinos reikšmės idėjų, kurių ateitininkam gali pavydėti bet kuris kitas sąjūdis“.

Kitas reikalas yra su organizacine forma. Kaip priemonė, jungianti organizacijos narius savo tikslui siekti, ji neturėtų būti stabari. nelankstoma ir nekeičiama, nors su laiku susidaro tradicijos, kurios taip pat turi savo reikšmę. Tuo klausimu kalbėjo prof. Pranas Kuraitis, referavęs Ateitininkų Federacijos statuto projektą. Atskiros sąjungos — moksleivių, studentų ir sendraugių — priėmė savo įstatus. Ypač gyvas buvo moksleivių 'seimas'. Jie sudaro du trečdalius visų dalyvių, reiškėsi jaunuolišku karščiu. Studentai laikėsi santūriau, akademiškai. Sendraugius įdilgino Šalkauskio pastaba dėl jų nepaslankumo: ,,Sendraugiai turi pasitempti arba prieš juos bus sukelti jaunieji“. Toks dūris nebuvo visai teisingas. Vyresnio amžiaus ateitininkų tebuvo trys ketvirtadaliai šimtinės, ir tie buvo apsunkę valstybės reikalais arba savo profesija. Sendraugiam vadovavo valstybės prezidento kanceliarijos viršininkas kun. dr. Pijus Bielskus. Konferencijoje iš sendraugių dalyvavo buvęs valstybės prezidentas Aleksandras Stulginskis, buvęs seimo pirmininkas ir ministeris pirmininkas dr. Leonas Bistras, žemės reformos vykdytojas kun. Mykolas Krupavičius, vysk. Mečislovas Reinys, laikęs iškilmingas pamaldas, ir keletas kitų, kurių vardai yra sutapę su Lietuvos valstybės atkūrimu.

Federacijos nauju vadu išrinktas Šalkauskis. Jis sunkiai davėsi prikalbamas, ir tas pareigas, kaip čia pat prisipažino, prisiėmė su ,,palaužtais jausmais“. Jam tą naštą uždėjo jaunimo entuziastiškas noras turėti jį vadu. Vėliau entuziazmas vėso, barant jaunuosius už moderniškus šokius, nepakankamą veiklumą, dvasios gruzdėjimą. Kad įpūstų ugnies, Šalkauskis ėmėsi kurti Gyvosios Dvasios sąjūdį. Stiprus savo intelektu, davusiu ateitininkijai universalios reikšmės principus, susidūręs su žmogiškąja realybe, vienu atveju nusiskundė: „Iš katalikų gyvenimo man truputis džiaugsmo, bet kur kas daugiau skausmo“. Prof. Juozas Eretas savo monografijoje apie Šalkauskį tai pavadino ,,filosofo drama“, kurios užuomazga prasidėjo Palangoje.

Birutės kalno pašlaitėje jautriai ir darniai praskambėjo jungtinio choro dainos. Dainų šventės vienas iš rengėjų kalbėjo: ,,Mūsų daina — tai tartum koks užburtas paukštis. Jis skraido po lietuvių širdis ir kursto jose kilnių minčių, didžių žygių ir pasiryžimų žiežirbas“. Iš choristų lūpų daina išsiliejo į ugninę vilkstinę, kuri žibintais švyturiuodama ėjo marių putos skalaujamu pamariu. Ant marių kranto buvo sukurtas laužas. Jis priminė čia kitados kūrentą amžinąją ugnį — tą tėvynės meilę, kuri išlaikė gryną lietuvišką, kad ir nedidelę, Baltijos smiltėtą juostą. Iš žiburių rato pasigirdo aidus balsas: ,,Malonūs draugai ir mielos sesės!.. Ieškojome naujų veikimo būdų, nustatėme tobulesnes formas... Akivaizdoj žvaigždėto dangaus, ošiančių vandenų ir liepsnojančių žibintų prisiekime savo krauju ir gyvybe ligi grabo lentos eiti Dievo ir Tėvynės keliu...“ Į tuos žodžius atsiliepė himnas. Marių dvelkimas,pasigavęs jo posmus, nešė toli už kopų: — ,,dirbkim, kovokim dėl Lietuvos!“

Lietuvos likimas buvo įvaizdintas misterija ,,Nuvainikuotoji Vaidilutė“ — poeto Mykolaičio - Putino kūriniu. Netoli improvizuotos Liurdo grotos, pušyne, visas žalias plotas buvo nusėstas minios. Saulė sėdo į marias. Prietemoje prie žiburių pro žiūrovus praslinko simboliški Lietuvos kelio vaizdai — penketas amžių, atvedusių iki šeštojo, kuriam, poeto žodžiu, ,,paskutinį kartą duotas gyvybės ženklas“. Ar tai reiškė pranašystę? Poetų žodžiai kartais esti aiškiaregiai. Kas tada žinojo, kad po keliolikos metų tauta bus supančiota; kad daugelio Palangos konferencijos dalyvių ir svečių (jų buvo apie 2000) bus nežinoma net kapo vieta; kad likusieji su gyvybės ženklu bus suspausti savo tėvynėje ir išbarstyti po pasaulio laukus. Kas tada galėjo tikėti, kad Lietuvą ištiks toks negandas? Ir kas tada būtų galėjęs patikėti, kad bronzinė Kristaus statula bus sudaužyta į skeveldras? Tai buvo garsaus danų skulptoriaus Alberto B. Thorvaldseno kūrinys. Kai po karo Danijos vyriausybė norėjo atsigabenti statulą parodai, minint skulptoriaus mirties šimtmetį, buvo atsakyta, kad tokio kūrinio Lietuvoje nerandama. Toks yra poeto Putino misterijos šeštasis amžius, besikesinąs atimti mūsų tautai gyvybę. O mes tikime, meldžiamės ir giedame: ,,Lietuvą Dievas apvaizdi ir gina“.

Tai ta nepamirštama Palangos konferencija, su kuria sijasi Ateitininkų Federacijos pradži ir ideologijos gilus pagrindimas, ir tegu šis sukaktuvinis kongresas toli nuo tėvynės įkvepia mus ryžto dirbti ir kovoti dėl Lietuvos!

Jaunasis ir poetiškasis Balys Sruoga

Kazys Bradūnas

Žodis Jaunimo Centro vakaronėj, skirtas paminėti Balį Sruogą.

Savo dešimties minučių žodį galėčiau apibūdinti šitaip: „Jaunasis ir poetiškasis Balys Sruoga“. Ir tai grynai kalendorine ir kūrybine prasme. Nors abiejomis prasmėmis Sruoga pasenti net nesuspėjo. Jaunas ir poetiškas, kaip žmogus ir kaip rašytojas, Sruoga buvo visą savo gyvenimą.

Taigi tie metai kartais būna pats reliatyviausias dalykas mūsų žemiškoje egzistencijoje. Sakysim, mano kartai būnant gimnazistais, ano meto mūsų labiausiai mėgiamas poetas Jonas Kossu-Aleksandravičius mums atrodė jau labai senas, nes ir jis pats su tikru apgailestavimu rašė: „O man jau dvidešimt aštuoni“, lyg tie „dvidešimt aštuoni“ būtų jau senio amžius.

Ir Sruoga mums, jo studentams, karo metais atrodė gana vyresnio amžiaus, beveik ir senas žmogus, nes, mūsų galva, tik toks profesorius ir turi būti. Tačiau akys atsivėrė daug vėliau, kada pokario metais jau Vokietijoje sužinojom apie Sruogos mirtį, mirusį vos penkiasdešimt

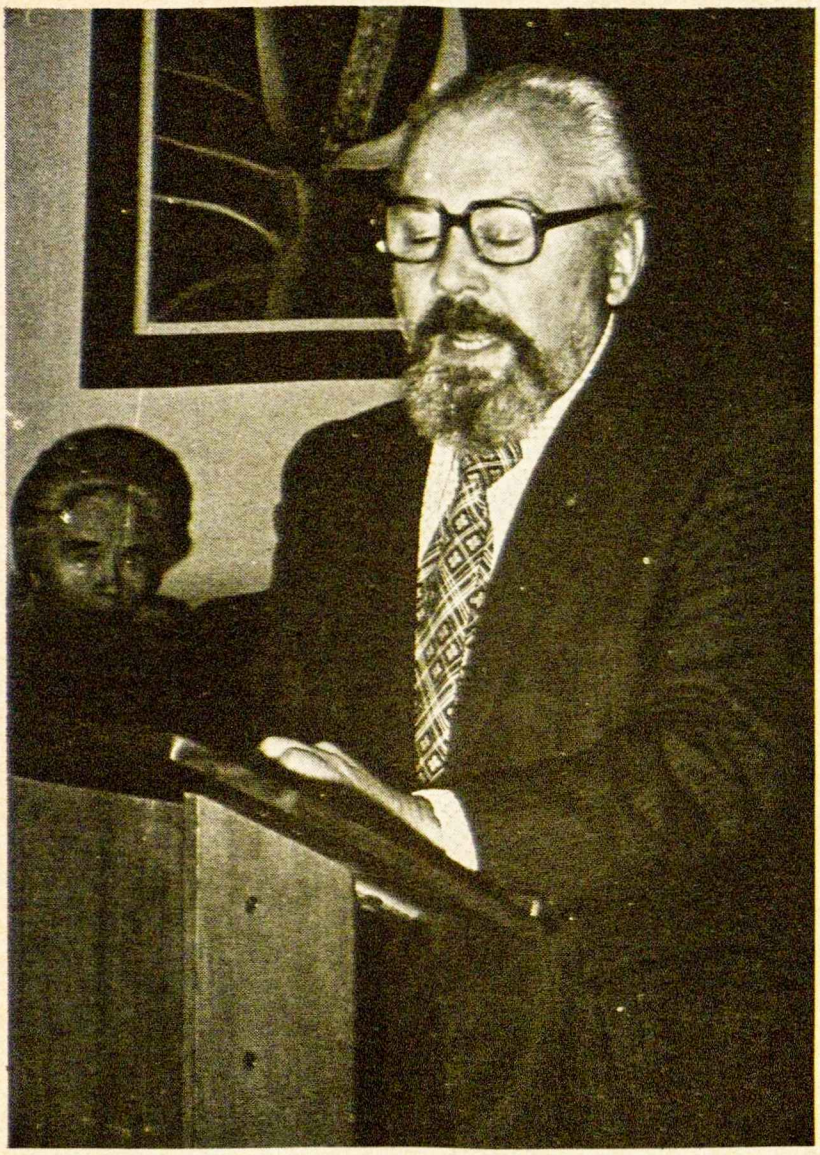

Tamprios stygos kanklių mano,
Jas užgaunu nejučia —
Ir pakyla gulbių tvanas
Ir plasnoja paslapčia!

vienų metų. Tai ką bekalbėti apie Sruogos senatvę dabar, kada anų metų jo studentai jau esame savo profesorių seniai amžiumi pragyvenę.

Taigi Sruoga pasenti nesuspėjo, o jeigu būtų gyvas, vargu ar būtų senas ir šiandien, turėdamas aštuoniasdešimt vienerius metus. Tokia jau buvo nesenstanti jo prigimtis. Su tokia prigimtim jis ir turėjo būti pirmoje vietoje ne kas kitas, o poetas. Ir ankstyvas jo eilėraščių rašymas nebūtinai galėjo reikšti vien įsimylėjimą, o labiau sruogiškos, lyriškos sielos būtinybė. O gal ne vien sruogiškos, bet aplamai lietuviškos sielos būtinybę išsisakyti daina, individualiuoju atveju — poezija.

Jaunam Sruogai poezijon koją įkėlus, be liaudies dainų, mūsų lyrika jau galėjo didžiuotis ir individualiosios poezijos aukštumomis. Visų pirma Maironiu. Tačiau Maironis buvo tautinis mūsų poetas labiausiai savo poezijos turiniu, bet ne struktūriniu žodžio, ne autentiška tautinių įvaizdžių prasme, kuriuos vis dėlto lengvai užčiuopiame mūsų liaudies dainose. O Maironis, net apie mūsų liaudies dainas užsimindamas, išsireiškia, galima sakyti, tik saloninėmis bendrybėmis, sakydamas:

> Tėvynės dainos, jūs malonios,
> Taip širdį žadinat saldžiai!
> Kodėl tai mūsų gražios ponios
> Negieda jūsų gan seniai?
> Akutės melsvos, rankos baltos,
> Bet širdys jų, kaip ledas, šaltos...

Ir tiek ... O jaunajam Sruogai beimant plunksną į rankas, mūsų kultūrinis gyvenimas jau buvo išaugęs iš ribotų tautinio atgimimo rėmų. Bet ne kokiu atšokimu nuo savo tautos, o tik ieškojimu autentiško lietuviško balso ne vien dainose, bet ir individualinėje kūryboj. Ir nuo dainų toli nenubėgta, nuo tautosakos aplamai nesitraukta. Ypač čia pat pašonėje matant, kokią stiprybę ir kokį tautos autentiškumą

suomiams davė jų Kalevala, o estams ir latviams milžiniškos jų dainų šventės. Ir mūsų lietuviškam Parnase tada pradėta rašyti poezija liaudiškai, tačiau aklai prilipus prie pačios dainos. Tai vis Liudo Giros ir kitų mūsų poetų posmai šio šimtmečio pradžioje, kaip „Gale lauko toli / Trys berželiai stovi“, arba „Ne margi sakalėliai panemuniais lakiojo“. Gražu. Bet kur paties poeto individualybė, ne vien tik liaudinės dainos sekimas?

Va čia ir atsiduriam prie Balio Sruogos poezijos rinkinių „Saulė ir smiltys“ (1920) ir „Dievų takais“ (1923), kada jisai pragydo:

Mano sieloj šiandien šventė,
Skambink, sese, dar linksmiau!
Ei šalin vylingos mintys!
Dainos, lėkite lakiau!

Tamprios stygos kanklių mano,
Jas užgaunu nejučia —
Ir pakyla gulbių tvanas
Ir plasnoja paslapčia!

Mano sieloj šiandien šventė —
Rymastėlis ir aušra!
Ir takai, skausmuos praminti
Šviečias vasaros daina!

Vai, sesule, žvelk į dangų.
Į darželio radastas!
Juk tenai jaunystė žvanga,
Juk tenai tik gyvata!

Eilėraštyje randame „kankles“ visai liaudiniam, bet tuo pačiu ir kitokiam kontekste negu pas Maironį. Randame ir vaičaitišką kreipimąsi „Dainos, lėkite...“, bet taipgi tariamą ne Vaičaičio balsu. Randame lyg iš dainų paimtus ir „rymastėlį“, ir „sesulę“, ir pasakiškas „gulbes“, ir „darželio radastas“. Bet kaip visi šie poetiniai įvaizdžiai toli nuo savo rolių grynose liaudies dainose. Sruogos kažkaip stebuklingai jie perlydyti individualiosios kūrybos kaitroje, bet drauge ir nepraradę savo lietuviškojo balso tembro. Į liaudies dainą nurodo net ir metrinė eilutės konstrukcija šimtaprocentine atitikmena. Štai pirmoji eilėraščio eilutė „Mano sieloj šiandien šventė“ yra visai kaip ir anos dainos „Aukštas dangus, šviesios žvaigždės“. Bet kiek pastarojoj jaučiamas tolimų žvaigždžių atokumas, tiek sruogiškoj eilutėj trykšta žmogiškos sielos vidinis asmeniškasis džiaugsmas. Tai ir yra mūsų poezijos raidoje tas žingsnis pirmyn, kuriame tampriai susijungė visokeriopa tautosakinė tradicija ir individualusis talentas, prabildamas lietuviškosios dvasios balsu jau aukštesniame kultūrinės raidos klode.

Ar Sruoga buvo pats pirmasis šiame posūkyje, nebūtina čia taip tiksliai spręsti, kaip vargu ar išspręsime ir ginčą, kas nutapė pirmąjį abstraktą: Čiurlionis ar Kandinskis? Posūkis, kaip užsiminėme, buvo jau pribrendęs, ir Sruoga buvo, jeigu ne pirmutinis, tai vienas iš pirmųjų, pasukęs nauja kryptimi, turėjęs neabejotinos įtakos vėlesnių poetų kartoms, kurios šia, sakytume, tautos ir individualiosios dvasios turinine ir išraiškine simbioze plėtė, gilino ir gilina iki pat šios dienos.

Lig šiol tačiau mūsuose apie Balį Sruogą yra jau įprasta kalbėti pirmiausia ir garsiausiai kaip apie dramaturgą. O aš prisipažinsiu, jog tiesiog apgailestauju, kad jisai po anų pagrindinių dviejų savo poezijos rinkinių dėmesį grynajai lyrikai sumažino, daug jėgų ir laiko skirdamas vien teatrui. Tiesa, džiaugiamės bei grožimės ir jo dramomis. Bet kas pasakys šiandien, ko būtų pasiekusi jo poezija, jeigu jaunatvišką lyrikai užsidegimą Sruoga būtų išlaikęs visą, tegu ir labai trumpą, savo gyvenimą?

Net ir savo dramose Sruoga negalėjo, o gal širdies gelmėse ir nenorėjo nusigręžti nuo poezijos. Visos jo dramos yra taipgi labai poetiškos. Net ir pagrindiniai jų herojai. Juk tas „Milžinų paunksmės“ Jogaila širdį draskančiuos savo monologuos yra ir pats tikras poetas. O kiek tuose sceniniuose veikaluose lyrinių vietų, išsiliejančių kartais pačiais gražiausiais Sruogos lyrikos posmais, kur paprastas lietuviškasis ir liaudinis poetinis įvaizdis suspindi individualiosios poezijos deimantais, kaip ir šis, „Radvilos Perkūno“ libretinis posmas, kurio elegiškas šviesumas nutvieskia pačias poezijos aukštumas:

Ak, žmogau, koks tu mažytis,
Kaip svyruojantis žilvytis,
Kol užgesi pamažu,
Kaip dūzgimas avižų...

Pats Balys Sruoga buvo didelis žmogus ne tik ūgiu, bet ir dvasia. Šiandien, minint trisdešimt metų nuo jo mirties, lenkiu galvą prieš savo buvusį profesorių, mokslininką — lietuviškosios poetikos tyrinėtoją, dramaturgą, bet labiausiai lenkiu galvą prieš Balį Sruogą poetą, įsmeigusį naujo mūsų poezijos kelio gairę.

Šiandien mes klausomės, parafrazuojant cituotąjį posmą, jo pasėtų poetinių avižų dūzgimo, žinodami, kad tas posmų dūzgimas jau yra amžinas ir neatsiklausomas.

„Laisvėje slypi ne tik žmogaus didybė, bet ir jo tragika“.

Pamokslas Ateitininkų kongrese

Kun. Antanas Paškus

Savo prieškongresiniam atsišaukime Ateitininkų Federacijos Valdyba primena, kad ateitininkai visa savo paskirtį atlikdavo „kai suvokdavo laiko reikalavimus ir į juos savo gyvenimu ir darbais atsiliepdavo“. (1977).

Sakoma, kad per laiko dvasią, laiko reikalavimus kalba pats Dievas. Jei taip, tai pasiklausę šiandienos mąstysenos, jausenos ir veiksenos turėtume išgirsti Dievo balsą, Jo valią. Bet neturėtume užmiršti ir šv. Povilo įspėjimo: „Broliai, nesekite šiuo pasauliu...“ (Rom. 12, 2), nesitaikykite, nesiderinkite šiam pasauliui. Šis įspėjimas buvo taikomas ano laiko krikščionims, visai žmonijai, taigi ir mums.

Jei taip, tai per nūdienos įvykius kalba ne tik Dievas, bet ir pagadinto pasaulio dvasia. Todėl mums privalu tas skirtingas dvasias atpažinti ir gyvenimu ir darbais į jas atitinkamai atsiliepti.

Dievas apsireiškia save per žmogų ir jo pasaulį. Taip pat ir pasaulio dvasia renkas tuos pačius veikimo laukus. Tos abi dvasios, Dievas ir pasaulio dvasia kalba per žmogų. Užtat, norint jų balsus išgirsti, teisingai atpažinti, reikia visų pirma susipažinti su dabarties žmogumi. Pajusti jo siekius, troškimus, jo ieškojimus, jo kančias ir jo krizes. Privalome suprasti tą mįslingą dvylypę būtybę, gyvenančią žemėje ir dangaus atmintį savyje nešiojančią, esančią nuolatiniam sankirty su savimi ir pasauliu.

Nuo reorganizacinės konferencijos Palangoje (1927) ir nuo to laiko, kai daugumas iš mūsų iškėlėme kojas ant šio žemyno krantų, žmogus labai pasikeitė. Pasikeitėm ir mes. Bet kaipgi jis pasikeitė?

Gal būt, didžiausias, pats stipriausias dabarties žmogaus troškis tapti savimi, išskleisti visas jam Tvėrėjo duotas galias. Pasidaryti pilnutine asmenybe — gyventi pilnai.

Tačiau tapti tuo tikruoju „aš“ reikia visų pirma pašalinti tuos varžtus, kurie žmogaus asmenį engia, jo skleidimąsi slopina. Maurice Blondel, vienas iš giliausių katalikų filosofų tvirtino, kad „ten, kur yra tik prievarta, tik varžymas, ten nėra buvimo“. O to buvimo dabarties žmogus ieško visom jėgom. Jis nori būti, nori gyvenimą patirti visais savo aspektais dabar ir čia. Ne rytoj, ne poryt, ne amžinybėj, bet čia ir dabar, šiandien.

Užtai jis ir kratosi išorinių varžtų, uždėtų jam iš šalies. Jis pripažįsta tik tai, kas išeina iš jo paties. Užtai jis myli laisvę ir ją garbina. Jis geriau laisvai rinktųsi pragarą, negu prievarta būti įstumtam į dangų. Gal dėlto, šiandie toks stiprus pasipriešinimas autoritetui, (dvasiniam

ir pasauliniam). Gal dėlto tiek daug girdime apie išsilaisvinimą net ir tragiškuose ir komiškuose pavidaluose.

Iš tiesų laisvėj glūdi žmogaus didybė. Laisvėj žmogus išskleidžia savo asmenybę. Laisve suspindi dieviškasis atvaizdas žmoguje. Juk ir atpirkime yra visų pirma žmogaus išlaisvinimas. Išlaisvinimas iš nuodėmės vergystės, išlaisvinimas iš klaidingos gyvenimo vizijos. O laisvė ateina iš vertų meilės ir aukos pripažinimo ir įgyvendinimo.

Laisvėje slypi ne tik žmogaus didybė, bet ir jo tragika. Per laisvę gali žmogus save peržengti, pasidaryti labiau žmogumi. Per laisvę jis gali ir save sumenkinti. Vadinasi, per laisvę gali kalbėti ir Dievo ir pasaulio dvasia. Laisvė, kaip ir kitos vertybės (net Dievas) gali būti piktnaudojama. O tų piktnaudojimo ženklų visur pilna. Jo yra religinėse bendruomenėse ir pasaulinėse visuomenėse. Jo gausu pasauliečių ir kunigijos tarpe.

„Prašau jus, broliai (reikia pridėti ir seserys) nesekite šiuo pasauliu, bet pasikeiskite, atsinaujindami dvasia, kad galėtumėt suvokti Dievo valią, kas gera tinkama ir tobula“ (Rom 12, 1-2).

Šiandienos žmogus laisvės piktnaudojimu yra pažeidęs savo dvasią, savo širdį. Šiandienos žmogaus krizė yra širdies, ne proto, krizė. Užtat gal žmogui taip niekad nebuvo reikalingas dvasios gydytojas kaip šiandie. Jo pažeistą dvasią tegali pagydyti tik dvasiniai dalykai.

Jį gali pagydyti žodžiai, kuriuos kalba kitas. Ji gali pagydyti mintis, įkvėpta kito žmogaus. Ji gali pagydyti kito žmogaus prezencija (rūpestinga prezencija). Žodžiu jį gali pagydyti asmuo. Asmuo, kuris kalba amžinuosius žodžius, kuris atskleidžia amžinųjų vizijų mintis, kuris suteikia, apgaubia meile, didesne už visas meiles. Žmogų gali pagydyti dieviškasis asmuo, gyvenimą gali pagydyti gyvenimas (*gyvenimas gydo gyvenimą,* širdis kalba į širdį). Gyvenimas, dabar ir čia. Dievo karalystė yra jumyse. ...

Žmogų gydo ne kalba apie Dievą, bet susitikimas su Dievu, dieviškuoju asmeniu, jo meilės ir didybės patirtis.

Tačiau sutikti tą Asmenį, tą gyvenimą reikia eiti taip vadinamu *natūraliu keliu,* nes per prigimtį veikia dieviškoji malonė. Reikia eiti per save, per kitus ir per visą mus supančią tikrovę.

Nelaimingu būdu dabarties žmogus prarado pajėgumą tikėti į tą tikrovę, kuri neprieinama moksliniais (matuojamais) instrumentais. Jis nuskurdino poetinį jausmą, entuziazmą, polinkį į kontempliaciją. O tik per šias prigimties dispozicijas žmogus gali matyti, girdėti ir santykiauti su ta tikrove, kurios juslės nepasiekia. Tik per šiuos polinkius žmogus pajunta didingą gyvenimo paslaptį, siaubingą, šiurpulingą ir nuostabos ir meilės vertą Būtį. Iš tiesų žmogus nėra krikščionis, jei jis neturi tos poetiškos, paslaptingos būties pajautimo. [Apsikrovęs žaislais (elektroniškais) jis prarado sąlytį su gyvenimu.]

Jei krikščionis keičia pasaulį, bet nekeičia savęs, atnaujina kitus, bet pats neatsinaujina dvasia, jis seka pasaulio dvasia, jis nejučiomis pakliūna į tuščią savimi pasitenkinimą, į pilką gyvenimo plokštumą, kur nebėra skirtumo tarp gyvenimo pilnumos ir tuštumos, tarp džiaugsmo ir kančios, tarp švento ir banalaus, tarp kas dera ir kas nedera, tarp įsikūnijusio Dievo ir Kristaus ir prieteliaus bičiulio subanalinto atpirkėjo...

Užtat net ir per patologines, ligotas pastangas išsiveržti iš banalios gyvenimo lygumos, atgaivinti, nusileisti į sielos gelmes kalba Dievo dvasia. Juk tik poetiška siela, entuziastinga širdis, kontempliatyvi mintis tegali prisiartinti prie Kristaus asmens, to pilnutinio gyvenimo..

Žmogus negali skleistis, *neatsidavęs kitiems,* kitoms vertybėms. Krikščionių dėmesys visad turėjo būti nukreiptas į vargšus. Bet kas gi yra vargšas? Tie tūkstančiai, kurie plėšė ir degino krautuves šią vasarą New Yorke nebuvo vargšai. Jų nupenėti veidai nerodė jokių alkio žymių. Tik jų elgesys parodė jų dvasinį ir moralinį skurdą. Evangelijų vargšo ir turtingo kategorijomis jie yra vargšai...? Bet turėtume neužmiršti, kad Evangelijų vargšo ir turtuolio sąvokos nėra socialinės-ekonominės kategorijos...

Jacques Ellul, žymus prancūzų istorikas, šalia badą kenčiančių vargšų, mato ir kitos rūšies vargšus. Tai žmonės pradingę iš pasaulio atminties, tai užmarščiai pasmerktos mažumos (mažos tautos). Komunikacijos priemonėmis formuojama viešoji nuomonė jų nepažįsta. O diktatoriai viską daro, kad užtrintų net jų istoriją.

Tačiau ir ta viešoji nuomonė yra atranki (selektyvinė). Vienus ji užtaria, kitus ji pamiršta. Kaip, sakysime, *baltai,* kurdai, pietų sudaniečiai priklauso prie tų pamirštųjų...

Kurgi tie kilnieji taikos apaštalai, didieji žmogaus gyvybės saugotojai?, kurie šaukė prieš amerikiečius Vietname ir Kambodijoj?, kurie liejo ašaras dėl diktatūriškos Čilės? Kur tie balsai, kad nebeužtaria vargšų Kambodijoj ar Vietname, kad nekelia protesto prieš jūroje plūduriuoti paliktus pabėgėlius?

Atrodo, kad aniems apaštalams rūpi ne

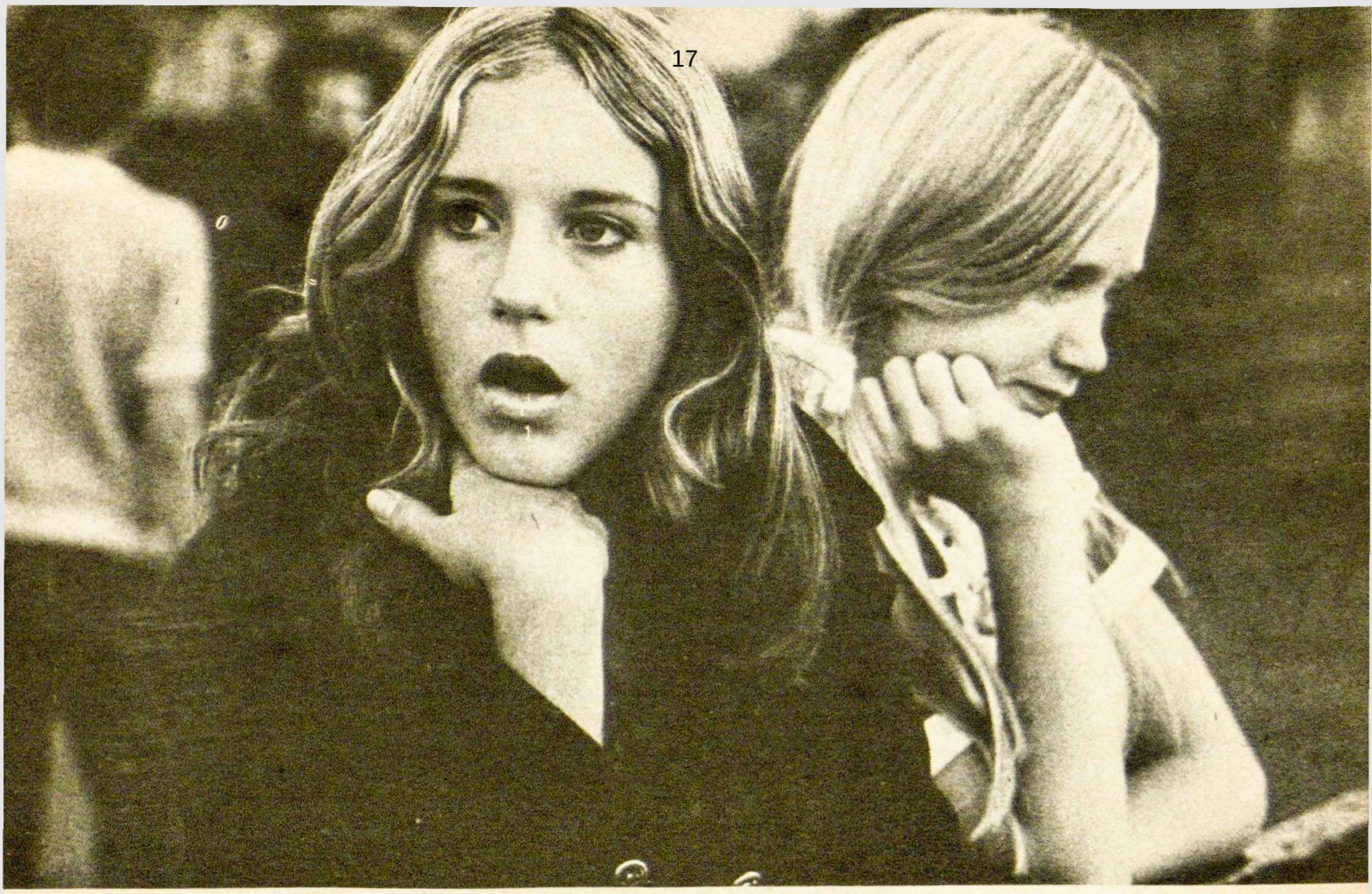

... kurie rūpinasi savo broliu.

vargšai, bet politinės kategorijos. *Jų norimai politinės santvarkos uždangai nusileidus, pradingsta iš jų galvų ir vargšai...* pasikeičia ir žmogaus gyvybės sąvoka. Lyg socialistiniam eksperimentui aukojami žmonės būtų ne žmonės, lyg jų kraujas ir kančios nebūtų žmonių kraujas ir kančios. ... Jie rūpinasi vargšais tol, kol tarnauja jų propagandai...

Per tokią selektyvinę, apgaulingą viešąją nuomonę nekalba Dievo dvasia. Kalba sugedusiojo pasaulio dvasia.

Viešosios nuomonės *veidmainystė* pasireiškia mažųjų plėšikų baudimu. Jie, mat, patarnauja veidmainingos vakariečių sąžinės nuraminimui. Pietų Afrika puikiai išpildo vakariečio fariziejiško teisingumo reikalavimus. „Žiūrėkit, kokie mes geri, kaip rūpinamės pavergtomis ir prispaustomis tautomis“. O tas rūpestis teisuoliams nieko nekainuoja. Pietų Afrika maža, negalinga. Jokios rizikos, jokios žalos... Priešingai, tik gali sulaukti naudos... kolonijų laikų nusikaltimų atpirkimą. Užtat ją ir puola visi: juodi, balti krikščionys, nekrikščionys, organizuotos bažnyčios ir t.t. ...

Nesupraskite klaidingai. Nepateisinu Pietų Afrikos nusikaltimo prieš žmogaus teises. Pietų Afrikos pavyzdžiu noriu parodyti tik viešosios nuomonės veidmainiškumą. Nuo jo gal ir mes nesame visiškai laisvi... nei Vatikano politika...

Ačiū Dievui, yra ir tikroji *pasaulinės* nuomonės srovė, per kurią kalba Dievo dvasia, kuri rūpinasi visais vargšais, kur jie bebūtų, kuri pasmerkia visus engėjus ir visus pakelės plėšikus, nežiūrint, kaip jie galingi bebūtų. Mūsų pareiga į šią srovę įsijungti. Mūsų pareiga tiems pagelbėti pasaulio užmirštiems vargšams. Į juos atkreipti pasaulio opiniją... Tai vienas iš laiko reikalavimų mums šiandien. Jei mes šio Dievo balso neišgirsim ar į jį neatsiliepsim, nusikalsime istorijai. Jei mes tylėsime, akmenys pradės šaukti...

Juk mūsų grupė supranta ne tik savo misiją, bet ir žino didžiąją gyvenimo paslaptį, kad pasitenkinimas ir laimė patiriama ne tų, kurie ima ir reikalauja, bet tų, kurie duoda ir aukojasi, kurie rūpinasi savo broliu.

Čia suvažiavom, kad giliau pamąstytumėm, kad entuziazmo ir ryžto pasisemtumėm. Mąstyti ir entuziastingai ryžtis liudyti Kristų.

Mąstyti: skirti Dievo ir pasaulio dvasią, šiandienos įvykiuose.

Atsakyti: atsivėrimu gyvenimui — Asmeniui dvasios laisvėje.

Organizacija individui parama. Be bendruomenės, kurioje liudijamas praras tikėjimą.

Entuziastingai ryžtis — dabar šiam suvažiavime — mintimi ir širdimi.

Sudaryti šeimos nuotaiką: žodis, mintis ir meilė — kalbėtų — žodį mintį ir meilę.

ALOYZAS BARONAS

Mūsų skaitytojai žino, kad Aloyzas Baronas moka rašyti ir rimtą prozą ir nerimtą poeziją. Čia skaitysime pluoštą eilėraščių linksmomis temomis.

TYKIAI NEMUNAS BANGUOJA

Tykiai Nemunas banguoja,
Veja auga dar tykiau,
Bet užvis tykiau kovoja
Tai lietuvis, kaip matau.

Tykiai kuolą nusitašo,
Tykiai kitą apkalbės,
Artimą spaudoj supašo,
Nepadėjęs pavardės.

O kai salėj kartais šaukia —
Fondus remkime aukom,
Pats iš salės jis išplaukia
Taip, kaip Nemunas, tylom.

Bankas dolerius apsaugo,
Dievas, kad augtų laukai,
Daug tyliau, nei pievos auga,
Man ant juosmenio taukai.

GARBĖS VAINIKAS

Gyvenome, kaip Dievo liepta,
Nors ir nuobodžiai, bet gražiai,
Pakolei du veiksniai ant liepto
Taip susitiko, kaip ožiai.

Ir rėmėsi kakta į kaktą,
Mušė ragais, kardais nuogais,
Ir šaukė jiems Maskva į taktą:
— Verskit viens kitą ubagais.

Na, o kitus pagunda ėmė
Abiems užkirsti botagu,
Bet šie vis bliovė susirėmę
Ir dūrė viens kitam ragu,

Kol krito jie nuo liepto pliko,
O jei kas taip toliau kovos,
Tam kelsime garbės vainiką,
Pintą iš ožio uodegos.

TAUTINIAI ŠOKIAI VISUOMENIŠKAI

Malūnas

Puikiai sukasi malūnas,
Garsiai trenkia batai,
Mala viską, kas pakliūna,
Ką pagauna ratai.

Matom dėdę ir dėdienę
Tiek jėgos pripiltus,
Jie darbų gerų ne vieną
Sumala į miltus.

Viena malė, kitas trynė,
Trečias pikliavojo,
Girnų pusę apatinę
Ketvirtam užklojo.

Sukasi malūnas salėj,
Nardosi lig žuvys,
Bet tiek nieks sumalt negali,
Kiek mūsų liežuvis.

Mikita

Šauniai šokam visi mes Mikitą
Ir mojuojam ilgais pagaliais,
Su lazda garbė bočių įgyta,
Su lazda žengiam laisvės keliais.

Lazda teškia ir ritmą ir rimą,
Lažda verčia ir imti ir duot,
Lazdą kišęs į kito vežimą,
Pats gali daug toliau nuvažiuot.

Pagaliai mus svaigina ir žavi,
Pagaliai mums priduoda jėgos,
O kitaip, mus nukirptų lyg avį
Nuo ragų lyg pačios uodegos.

Su mikitos lazdom mes daug galim.
Su lazda pajėgesnis tapai,
Su lazdom ir bernai ir karaliai,
Su lazdom ir šventi vyskupai.

LIETUVOS
NACIONALINĖ
MOKYKLŲ
BIBLIOTEKA

ROMEO IR JULIJA

Romukas baisiai myli Julytę,
O ta Julytė myli Romuką,
Jiedu nenori nusižudyti,
Playhouse sėdi, geria ir rūko.

Operoj vyrai špagomis kaunas,
Jie už merginą, lyg gimtą žemę,
O tas Romukas, šaunus ir jaunas,
Iš buteliuko stiprybę semia.

Operoj Julė nuo pikto nuodo
Du kartu miršta ir kartą kelias,
Kada visokį nuodą paduoda
Solistei Ginai Jonas Vaznelis.

Romas nenori nusižudyti,
Bet ir vestuvių nėr ko tikėtis,
Veskis, Romukai, tekėk, Julyte,
Bara abudu mamos ir tėčiai.

Tegu kas nori miršta ar kelias,
Čia laisvė vestis ir ištekėti,
Julytė gali ant Romo kelių
Ir be vestuvių gražiai sėdėti.

NARSUMO PERTEKLIUS

Man tik leiskit, tai komūnai
Bus nulaužyti ragai,
Kai uždrošiu, kur pakliūna,
Ir skersai, ir išilgai.

Daugelis nuo ruskių gynės
Ligi Vilniaus ir Rygos,
Tik man mirti už tėvynę,
Nieks nesuteikė progos.

Fondai prašo mus aukoti,
Kovai svarbūs pinigai,
Bet aš ne, tik noriu tvoti
Ir skersai, ir išilgai.

Tvirtos širdys, rankos kietos,
Teka kraujas — ne gira,
Liks iš priešo šlapios vietos,
Tik to priešo vis nėra.

Bet kol stoviu dar ant kojų,
Viskas sekas neblogai,
Ir savam tautiečiui tvoju
Ir skersai, ir išilgai.

DU GAIDELIAI

Du gaideliai, du gaideliai
Vienas kitą kūlė,
Dvi vištelės, dvi vištelės,
Narsiai kautis siūlė.

LB malė, LB malė,
Alta pikliavojo,
O gudrus Maskvos dėdulė
Į aruodą klojo.

Musė maišė, musė maišė,
Uodas vandenį nešė,
Spaudoj taisė, kaišė, paišė
Ir už ūsų pešė.

Skiauteres gaidžiai prakūlė
Ir oželis ragą,
O gudri Maskvos tetulė
Kepėsi pyragą.

VEIKLA IR ERKANDIŠEN

Karščiai ir drėgmės žmogų užgriūva
Ir visą dieną baisiai kankina
Ir todėl siūlo pirkt vėsintuvą,
Kuris atšaldo kavą ir džiną.

Ir taip pajunti, kaip karštis muša,
Tampi nuo šalčio tiesiog pamėlęs
Ir atgaivina tarytum Mūša,
Tartum Nevėžis ar Nemunėlis.

O kad dienelė tokia išauštų,
Kad būt kiekvienas, kaip ledas šaltas,
Ir kad įkaitę tuojau atauštų,
Kai muštis nori LB ir Altas.

O kad koks Vlikas nebeiškentęs,
Kol mes namolia nors mirti grįšim,
Visus pakviestų ir į užantį
Visiem įsiūtų po erkandišen.

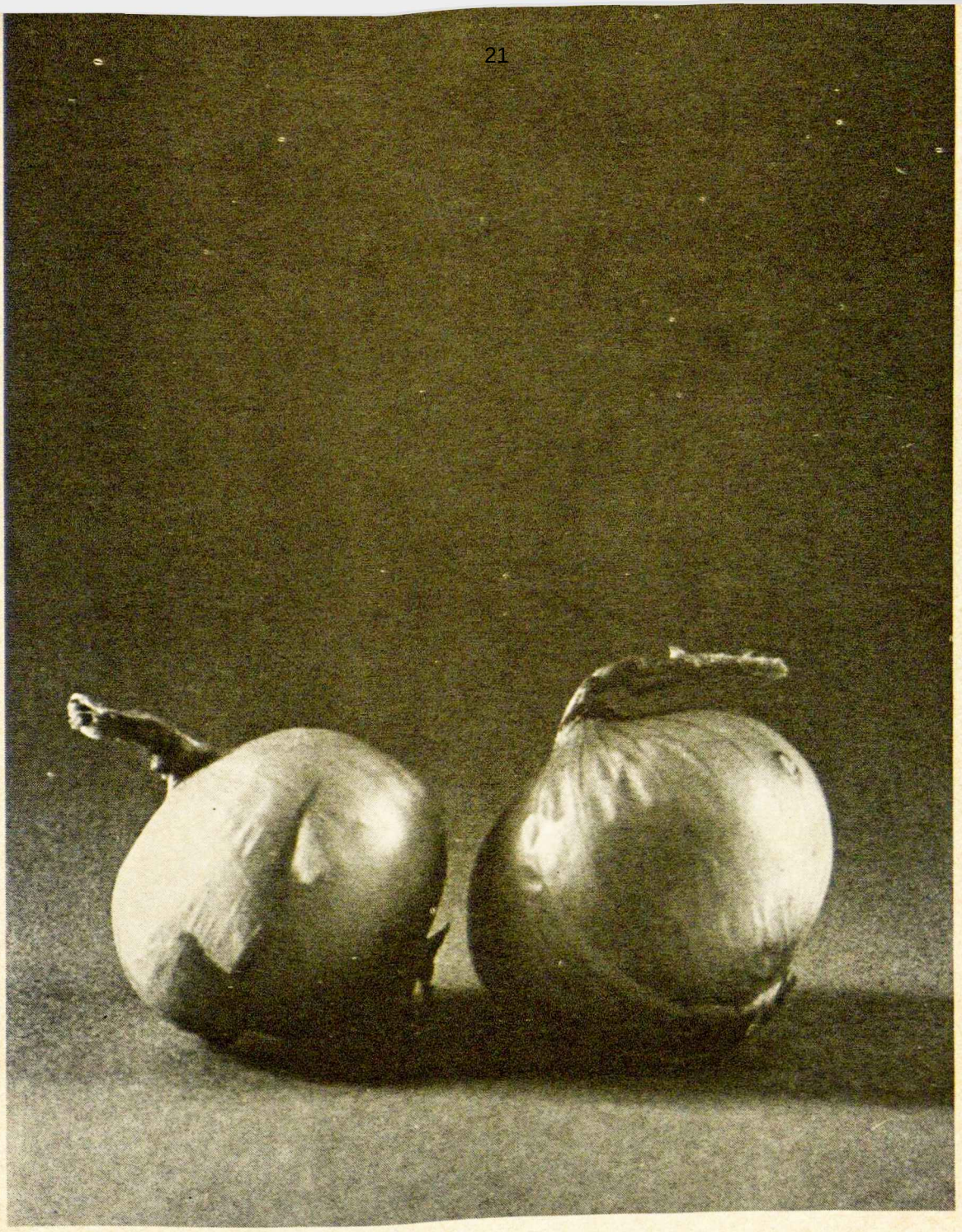

PROFESIJA BE KLAIDŲ

Liūdna, kai pučia laiko dulkės,
Bet dar labiau visiems graudu,
Kad nei gudročius anei mulkis
Nėra šioj žemėj be klaidų.

Parašo didelį romaną,
Kaip meilė tęsiasi ilgai,
O kas nors šaukia: — Dieve mano,
Svarbiau už meilę pinigai.

Dainuoja žinomas solistas
Kur operoj ar vakare.
— Skystas alus ar balsas skystas, —
Kas nors ir ištaria bare.

Tapo abstraktą, namą, rožes,
Atrodo vis kaskart gražyn,
O kas nors ima ir išdrožia:
— Paveikslas kojomis aukštyn.

Tik daktarai drąsiai ir oriai
Vaikšto pasaulyje šiame,
Nes žino — jų klaidas graboriai
Vis tiek palaidos po žeme.

Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos žodis jaunimui

Įvadas

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Valdyba nori pasakyti žodį jaunimui. Ji tai daro, eidama savo uždavinio supratimu. Kreipiamės į jaunimą ne kaip į atskirą visuomenę ar jos dalį, o kaip į natūralios vienos šeimos ir visuomenės jaunesniuosius narius. Yra natūralu, kad šeimos nariai pasidalina vieni su kitas savo patirtimis ir žiniomis. Amžiumi vyresni gali iš savo patirties pasakyti, kad labai trumpas jaunystės laikas, praleistas tvarkingai ir prasmingai, yra žmogaus neišreiškiamas laimėjimas ir turtas. Jaunas žmogus yra imliausias ką nors išmokti, lavinti savo charakterį, planuoti ateitį. Tie keli, iš anksto neįvertinami metai prabėga neįtikėtinai greitai. Kas per tuos metus laimėta, bus turtas visam gyvenimui. Gi pralaimėto laiko neatpirksime jokiomis žemiškomis vertybėmis, neišverksime ir ašaromis. Šis žodis neturi tikslo mokyti jaunąją kartą, kaip ji turi apsispręsti įvairiais prieš jų akis iškylančiais gyvenimo klausimais, nes apsisprendimas yra kiekvieno asmens ir kiekvienos kartos dalykas.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija neabejoja, kad naujoji lietuvių karta, gimusi ne Lietuvoje, savo skirtingą uždavinį išspręs taip pat sėkmingai, kaip jį išsprendė ankstesnės mūsų tautos kartos. Taip šiuo atžvilgiu mums pavyzdžiu yra vyskupo Valančiaus, Basanavičiaus ir Kudirkos kartos. Nėra ko kalbėti apie tos kartos nuopelnus, kuri ant pirmojo pasaulinio karo griuvėsių sugebėjo sukurti Lietuvos valstybę, paremtą žmogaus asmens laisve ir ją apginti. Lietuvoje išaugusi karta ne tik sugebėjo pasisavinti religines ir visuomenines Nepriklausomos Lietuvos vertybes, bet ir neišduoti jų jokiam kraštutiniam politiniam sąjūdžiui.

Pasaulio Lietuvių Bendrijos Valdyba yra tikra, kad ir jaunoji lietuvių karta ras tinkamą vietą lietuviui pasaulyje panašiai, kaip ankstesnės kartos sugebėjo apginti lietuvybę jos tradicinėse žemėse. Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija nepritaria jokiam pesimizmui, kalbant apie jaunosios lietuvių kartos ateitį. Tai, ką ši valdyba nori pasakyti pasaulio lietuvių jaunimui, yra ne tiek pamokymas, kiek iškėlimas uždavinių, prieš kuriuos šis jaunimas šiandien stovi.

„Per pasaulį keliauja žmogus“

Pagrindinė mintis, kurią norime pasakyti jaunąjai kartai, yra geriausiai išreikšta Bernardo Brazdžionio žodžiais: „Per pasaulį keliauja žmogus“. Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Valdyba nori atkreipti jaunimo dėmesį į tai, kad poetas, turėdamas galvoje pasaulio lietuvius, sako ne: per pasaulį keliauja lietuvis, bet per pasaulį keliauja žmogus. Šis skirtumas, spontaniškai poeto suvoktas ir išreikštas, turi esminės reikšmės. Jis reiškia tai, kad lietuvis, besireikšdamas pasaulyje ir susitikdamas su įvairiausiomis žmonijos problemomis ir spręsdamas savo, gal būt, ne kartą nemažai susipainiojusias problemas, turi niekada nepaleisti iš akių, kad jis yra žmogus su visais aukštais reikalavimais, kurie yra būdingi žmogaus asmeniui. Kai jis bus savo žmogiškumo aukštumoje, jis geriausiai paliudys Lietuvių tautą visur, kur tik jis reikšis. Tai sakydama, Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija nori priminti jaunajai lietuvių kartai pasaulyje, kaip jos uždavinį.

Katalikas pasaulyje

Kitas uždavinys, kurio jaunoji lietuvių karta negalės apleisti be nuostolio savo žmogiškumui, yra atstovavimas katalikybės. Į katalikiškos religijos ne tik praktikavimą, bet ir jos atstovavimą ji turėtų žiūrėti garbingo Lietuvos diplomato Milašiaus, taip pat pasaulinio masto lietuvio pavyzdžiu. Jam malda, vieša ir privati bei gilus katalikiško mokslo studijavimas buvo visos jo turtingos asmenybės gyva ašis. Jis tarsi mūsų pasaulio jaunimui sako: „Gyvendami pasaulyje, galime visai gerai mylėti, netrokšdami tuoj nužudyti Jo meilės grožį... pavožti jį po stiklu...“ (Miguel Manara 34 psl.). Su vienu pavojumi turi skaitytis šiandien sąmoningas katalikas pasaulyje. Tai yra individualinis tikinčiojo užsidarymas. Asmeninis religijos išgyvenimas yra aukšta vertybė, bet egoistiškas nusikreipimas nuo kitų — ne. Šis tikinčiojo solidarumo trūkumas žymia dalimi yra atsakingas už kunigiškų ir vienuoliškų pašaukimų trūkumą, kurį jaunajai kartai teks vienaip ar kitaip nugalėti.

Lietuviškos šeimos vertybės

Tarpe visų kultūrinių lietuvių tautos gėrių jokia vertybė nėra taip stipriai paliudyta tautos tradicijoje, kaip šeiminė kultūra. Vien penki Juškevičiaus dainų rinkinių tomai liudyja, kad dažniausiai ten sutinkama tema yra vedybų tema. Vedybos lietuviškoje kultūroje nėra nei kokia žalia erotika, nei grubi ekonomika, bet labai reali ir giliai asmeninė vyro ir moters ryšio apraiška. Ne be reikalo praėjusiame šimtmety Goetė dėl to buvo taip nustebęs. Tai prisimindami, norime jaunimui priminti, kokios garbingos šeiminės tradicijos nešėjai Jūs esate. Jums tenka uždavinys šią tradiciją paliudyti ir ją išlaikyti plačiame žmonijos lygyje. Šeima, sukurta tarp lietuvių, be abejo, šio uždavinio atlikimą nepaprastai palengvins. Kai šiandien pasaulyje šeiminė dorovė turi ryškių smukimo žymių, Jūs, išlaikydami lietuvišką šeiminę tradiciją, labai reikšmingai prisidėsite prie vieno reikšmingiausių žmonijos uždavinių.

Visuomeninė veikla

Vienas iš plataus masto uždavinių, su kuriuo Jūs sutiksite žmonijos plotuose šiais laikais, yra ieškojimas teisingo visuomeninio ir politinio susiorganizavimo. Nuo šios pareigos Jūs negalite šalintis. Šis uždavinys Jums tenka, kaip moralinė pareiga. Jūsų vyresnėsės kartos protestas prieš komunistinę vergiją, paliekant net savo kraštą ir turtą, neatleis Jus nuo šios pareigos, ir, jeigu Jūs ją pamirštumėte, vis Jums primins, kaip šeiminę tradiciją.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija neperša Jums jokios politinės ar visuomeninės sistemos. Jūs pasirinksite ją, atsižvelgdami į aplinkybes, kuriose Jums teks apsispręsti. Jūsų giliai suprastas žmogiškumas ir katalikiškumas neleis Jums atstovauti tokios politinės pažiūros, kurioje žmogaus asmuo būtų pavergiamas kairiniu ar dešininiu išnaudojimu. Jis Jums neleis taip pat atstovauti tokios politinės pažiūros, kuri žmogui patars tokius apsisprendimus, kurie nei asmeniui, nei krikščioniui garbės nedaro. Mes iš savo pusės sakome Jums tik padrąsinantį žodį, kad nepasiduotumėte pesimistinei pažiūrai šioje srityje, sakančiai, kad politinė veikla negali būti kitokia, kaip bloga. Su šitokia pesimistine pažiūra į politiką laisvasis pasaulis negalės suteikti atsakymo komunistiniam iššaukimui, kuris supa jį iš visų pusių.

Pavojai

Daug pavojų yra šiandien jaunam žmogui. Netolimoje praeityje jų tiek nebuvo. Užtenka paminėti nors kai kuriuos: visa eilė gražiais vardais pavadintų pramogų, viliojančių jaunimą nuo atsidėjimo mokslui ir bendram intelektualiniam bei dvasiniam brendimui; piktadariškų savanaudžių piršimas jaunimui visokių svaigalų (dopų), kurie sužaloja jauno žmogaus ir fizinę ir psichologinę prigimtį; viešai proteguojamas seksualinis begėdiškumas ir palaidumas. Paminėtina mūsų laikui būdinga daugelio jaunimo religinių tiesų ir natūralios moralės nepaisymas. Neminint kitų sričių ir reiškinių, užtenka jau šių paminėtų ir net kurio vieno, kad, praleidus klaidingai jaunystės metus, bus patirta neišmatuojamų, nepataisomų nuostolių ne tik sau pačiam, bet ir visai lietuvių tautai.

Tie yra pagrindiniai požiūriai į žmogų, į katalikybę, į šeiminius ir visuomeninius uždavinius, kuriuos Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija nori perteikti lietuvių jaunajai kartai.

Pasaulio Lietuvių
Katalikų Bendrijos Valdyba

ŽODIS/VAIZDAS

Kristina Veselkaitė

Rašalas vis plečias,
Raides juodindamas;
Jo žodžiai teka, teka,
Kaip amžina srovė.
Protas vis galvoja,
Mintim išreikšdamas;
Jo žodžiai teka, teka,
Kaip amžina srovė.

Ar tie žodžiai apibūdintų,
Ar tie žodžiai permainytų,
Daugybę tų brangių
Gyvenimų vaizdų?
Tą laimingą artimo veidą,
Tą šiltą artimo meilę,
Tą gražų artimo šypsnį,
Tą liūdną artimo ašarą?

Vieni žodžiai tai beprasmiai.
Jie tik rašalo kreivi taškai...
Jie tik oro tušti garsai...
Jie, kuždėjimai nesuprantami...

Pirmų metų studentė, Detroito Studentų ateitininkų draugovės narė — pirmasis „Ateity“ atspausdintas eilėraštis.

atžalos

DRAUGYSTĖS DAINA

Lidija Dudėnaitė

Laikui bėgant, gyvenimo kelyje
Susitinkame mes su kitais.
Pasaulio platumoje,žvaigždynų erdvėse,
Gyvename mes su draugais.
Draugystė — tai brangus turtas.
Už auksą, už saulę
Ji žiba smarkiau ir šviesiau.
Deja, nėra ji amžina,
Nėra ji pilna tiktai šypsenų.
Draugystė — tai ne tik džiaugsmas,
Bet ir skausmas širdžiai kartus.
Gyvenimas, paėmęs už rankos jaunus,
Veda atskirais, tolimais, vingiuotais keliais.
Draugystės daina linksma, bet ir graudi.
Melodija keičias, bet mintis ta pati.
Kaip ji beskambėtų, kokia ji bebūtų.
Aš dainuosiu ją tau amžinai.

Iliustracija
Rimos Valiulytės

KRIKŠČIONIŠKAS ATSINAUJINIMAS

Čia yra Cicero Vyskupo Valančiaus Kuopos moksleivių pasisakymai į tris klausimus: Kas yra krikščioniškas atsinaujinimas? Kas man yra Kristus? Ką aš galiu Kristui padaryti. Šio susirinkimo diskusijoms ta tema vadovavo kun. Kęstutis Trimakas.

Renatos Nelsaitės kalėdinė kortelė.

Man krikščioniškas atsinaujinimas reiškia, kad žmonės vėl žiūri į Kristų, laukdami atsakymų, ir kad jie išmoksta geriau sugyventi su draugais ir priešais. Žmonės pradeda gyventi Kristui. Man Kristus yra asmuo, su kuriuo aš galiu pasikalbėti. Jis visados turi atsakymus ir mums duoda jėgų, jeigu mes tik klausome Jo ir gyvename, kaip Jis mus mokė gyventi. Aš galiu Kristui tik keletą dalykų padaryti: aš galiu tikėti, kad Jis yra, aš galiu gyventi katalikiškai ir aš galiu kitiems pasakyti apie Kristų.

Viktoras Radvilas

Aš manau, kad krikščioniškas atsinaujinimas yra tada, kai mes meldžiamės Dievui ir Jo atsiprašome prasikaltę ir kai mes žvelgiame į savo gyvenimą: ką mes gerai ir ką blogai padarėme. Kristus man yra žmogus, kuris mus visus sukūrė, ir jis mums daug kartų atleidžia, kai mes ką bloga padarome. Jis mus visus labai myli.

Rūta Norkutė

Krikščioniškas atsinaujinimas man yra pirma atsinaujinimas su Kristumi. Kad su Juo aš galėčiau kalbėti per Mišias ir per savo maldas. Tada galėčiau sužinoti, kas aš tikrai esu ir kokią dalią davė Dievas man šiame pasaulyje. Kristus yra man draugas. Aš galiu su Juo pasikalbėti, kada aš noriu. Jo galiu prašyti pagalbos, ir Jis man padės. Aš artimui galiu padėti su problemomis, nes Dievas yra kiekviename žmoguje. Ką tam žmogui padarai, tai ir Dievui padarai.

Edvardas Šulaitis

Krikščioniškas atsinaujinimas yra žmogaus atsipalaidavimas nuo savo nuobodaus materialinio gyvenimo. Yra galvojimas: kas aš esu, koks yra mano tikslas? Tą supratęs, žmogus turi taip ir veikti. Jis turi gyventi tais idealais. Krikščioniškai atsinaujinti — žmogus turi suprasti, kad Kristus yra jo gyvenimo pavyzdys. Man Kristus yra žmogus ir Dievas. Jis, gyvendamas ant šios žemės prieš 2,000 metų, tobulai mylėjo kitus. Mes kiekvie-

nas turime Dievą savyje. Mes, pasinaudodami Kristumi ir Jo meile ir taip pat save ugdydami, galime išmokti tobulai visus mylėti. Kristui iš tikro nieko nereikia daryti, nes Jis yra tobulas. Bet reikia Kristaus stiprumu ir Jo meile naudotis. Naudodama tą meilę, aš turiu išmokti gyventi ne sau, o kitiems.

Vida Kuprytė

Krikščioniškas atsinaujinimas yra tokia būsena, kur žmogus supranta savo gyvenimą ir supranta Dievą. Jis žino, kaip Dievas nori, kad jisai gyventų. Iš to ir išeina supratimas kitų žmonių: pažiūra į savo gyvenimą, Dievą, ir kitus žmones. Kristus man yra kaip vyresnis brolis. Jis mane veda tiesiu keliu ir Jis man padeda išspręsti problemas. Jis yra man gyvenimo pavyzdys. Aš galiu sekti Jo įsakymus, kiek tik galiu, ir gyventi, kaip Jis nori, kad gyvenčiau.

Rūta Končiūtė

Aš tikrai nepagalvojau apie tai. Krikščioniškas atsinaujinimas padaro tave labiau įsigilinusį į krikščionišką gyvenimą — pradedi giliau galvoti apie gyvenimą, Dievą ir draugus. Kristus yra mano gyvenime pirmas. Aš bazuoju savo gyvenimą Jame. Jis padėjo man, davė, ko prašiau, davė man gyvybę. Bandau vykdyti Jo įstatymus kuo geriausiai. Mano manymu, aš norėčiau Dievui atiduoti viską, ką Dievas yra man davęs, ką aš esu padariusi savo. Vykdydama įsakymus, eidama į bažnyčią, kalbu poterius, bendrauju su lietuviais ir t.t.

Laimutė Šulaitytė

Aš manau, kad krikščioniškas atsinaujinimas yra susipažinti arčiau ir geriau su Kristumi — suprasti, ko Jis iš mūsų nori ir kodėl. Būtų labai gerai, jeigu visi tikėtų Kristų — ne tik tikėtų, bet ir suprastų. Kristus man yra žmogus arba dvasia, kuri man padeda suprasti, kodėl mes esam ir kas mes esam. Aš tikrai negaliu pasakyti, kad aš tikrai žinau, noriu žinoti. Kristus duoda man stiprybės gyventi ir vykdyti Jo valią. Aš Jam galiu būti gyva — būti gera ir bandyti su kitais nesipykti. Aš galiu Jam duoti savo meilę iš visos širdies. Ne visi tą ir daro, aš irgi nelabai tai vykdau.

Jūratė Arštikytė

Kristus man yra pomirtinis gyvenimas, kuris nesibaigs, gyvenimas, kuris bus amžinas. Aš galiu melstis ir Jo įsakymų laikytis, eiti į bažnyčią ir nebūti blogas.

Saulius Baronas

Krikščioniškas atsinaujinimas yra, kai mes leidžiam Dievui mūsų gyvenimą valdyti, ne mes patys.

Vytas Mickus

Krikščioniškas atsinaujinimas yra mūsų pažvelgimas į savo dvasinį ir fizinį gyvenimą, pamatymas, ar mes daromės pilnesni žmonės Kristui mus mokant. Tada mes mėginam atsinaujinti savo gyvenimą ir geriau suderinti savo dvasinį ir fizinį gyvenimą, kad pasidarytumėm geresni ir pilnesni žmonės. Kristus man yra kaip brolis ir kaip tėvas. Aš galiu su Juo kalbėtis ir džiaugtis kaip su broliu ir taip pat Jam nešti savo reikalus — kaip tėvui. Kaip tėvas, Jis man padeda geriau suprasti pasaulį, kitus žmones ir save patį. Suprasdamas šitus dalykus, aš geriau suprasiu Kristų ir visus Jo darbus. Prieš pradėdamas bet kokį darbą, aš turėčiau nusistatyti tikslą: garbinti Dievą savo pastangomis. Taip pat aš turėčiau daugiau skaityti Šv. Raštą, kad suprasčiau, kodėl Kristus darė, ką Jis darė. Tada aš galėčiau mėginti sutaikyti savo tikslus su Kristaus tikslais. Tai būtų sunku, bet, aš manau, man padėtų.

Vitas Laniauskas

Krikščioniškas atsinaujinimas yra, kai mes leidžiam Dievui mūsų gyvenimą valdyti, ne mes patys.

Vytas Mickus

Krikščioniškas atsinaujinimas įpareigoja mus eiti į bažnyčią, klausyti skaitymų ir veikti taip, kas skaitymuose reikalaujama. Ar irgi einu į susirinkimus ir tą patį darau. Man Kristus yra dvasia, kuri yra kiekviename ir yra visur. Aš turiu mylėti Kristų, nes jis sukūrė visus, ir viską mums davė. Kristus duoda mums valią: Jį mylėti ar ne.

Aš galiu daugiau melstis ir daugiau gerų darbų padaryti.

Vytas Lašinskas

laiškai

Los Angeles
ateitininkai dėkoja

1977.XII.29.

Mieli „Ateities“ redakcijos nariai,

Dėkojame Jums už Jūsų domėjimąsi mūsų kortelių spausdinimu!

Atsiunčiame Jums po vieną kopiją kiekvienos Kalėdinės atvirutės. Dailininkių vardai yra antroje kortelių pusėje.

Kortelės taip pasisekė, kad turėjome antrą kartą spausdinti. Iš viso buvo išspausdinta ir parduota 700 kortelių.

Garbė Kristui!
Angelė Mičiulytė,
Los Angeles Vytauto Mačernio Kuopa

Miela Angele,

Labai ačiū už visas keturias Kalėdines korteles. Jos tikrai labai gražiai atrodo. Jas spausdiname šiame numeryje. Sveikiname jaunąsias menininkes ir Los Angeles kuopą su tokiu vykusiu projektu.

„Ateities“ redakcija

***Audrės Nelsaitės** kalėdinė kortelė.*

SVEIKINIMAS

„Ateitis“ sveikina visus savo skaitytojus Velykų proga ir linki daug giedro džiaugsmo. Ji ypač sveikina savo ištikimus bendradarbius: rašytoją Aloyzą Baroną (šešiasdešimties metų amžiaus sukakties proga), profesorių daktarą Antaną Maceiną, kunigą daktarą Juozą Prunskį, kunigą Stasį Ylą (septyniasdešimties metų sukakties proga).

„Ateities“ redakcija

veikla

DETROITO STUDENTŲ SUSIRINKIMAS

Lapkričio 20 d. pas Damušius įvyko pirmasis šių metų Detroito studentų ateitininkų susirinkimas. Pradėjom susirinkimą malda. Pirmininkė Gintė Damušytė supažindino su valdybos asmenimis: Rita Neverauskaitė vicepirmininkė, Kristina Veselkaitė sekretorė, Virgilijus Kasputis iždininkas, Vida Nakaitė ir Dalia Čečiūraitė narės. Gintė pranešė SAS suvažiavimo nutarimą, kad Detroito kuopa ruoš vasaros stovyklą. Taip pat svarstėm, kokios būtų galimybės pastatyti Detroite vaidinimą „Šventasis Narvas".

Gintė supažindino susirinkimą su paskaitininke Lile Gražuliene, kuri kalbėjo, kaip mes galime išlaikyti bei atgauti žmonių teises visame pasaulyje. L. Gražulienė pateikė nuomonę, kad šiomis dienomis per daug dėmesio kreipiam į dramatiškai pastatytą veiklą. Dažnai girdisi skundas, kad mes nieko „nedarome", kad reikia atkreipti pasaulio dėmesį. Bet tas dėmesys dažnai neigiama forma atsiranda.

L. Gražulienė nurodė keturis veikimo būdus, kurie gal atrodo nuobodūs, bet per ilgą laiką daug padaro. 1. Informuoti apie Lietuvą, kur tik galima: mokykloj, darbe, draugams, nes individualių žmonių pastangos daug padaro. Reikia skaityti, kreipti dėmesį į laikraščių straipsnius, rašyt teigiamus ir neigiamus laiškus redaktoriams. 2. Tęsti demonstracijas; nors kartais tuo momentu mes tikslo ir neatsiekiam. 3. Įsijungti į „Amnesty International" veiklą. Tų laiškų rašymas — nuobodus darbas, bet efektingas. 4. Dalyvauti lietuviškoj veikloj; mes negalim sakyt, kad „nieko nedarome" tol, kol lietuviškai kalba, tol, kol mūsų organizacijos ir bažnyčios veikia.

L. Gražulienė pabrėžė, kad „mes pirmiausia esam krikščionys, ir taip save apsiribojam". Mes negalim veikti atsikeršijimo būdu; „kadangi jie tai daro, dar nereiškia, kad, tuom pasiteisinę, galime tą patį daryti". L. Gražulienei pabaigus, sekė klausimai ir diskusijos.

Buvo parodyta J. Urbono filma iš Washingtono rugsėjo mėn. 24 d. ir Detroito lapkričio 5 d. demonstracijų. Po filmos sekė vaišės ir daugiau diskusijų, kol išsiskirstėm iki sekančio susirinkimo.

Kristina Veselkaitė

CLEVELANDO MOKSLEIVIAI

Pirmas Clevelando moksleivių ateitininkų susirinkimas įvyko rugsėjo 18 d., 1977 m. Pradėjome malda; klausėmės trijų pašnekesių. Pirmasis pašnekesys, kun. G. Kijausko, S.J., buvo apie įvairias knygas, liečiančias Rusiją ir jos valdžią. Kun. Kijauskas parodė, kaip tos knygos davė netikrą vaizdą rusų valdžios ir

krašto priespaudos. Jis taip pat parodė įvairias ateistines knygas, kurias rusai išleido ir aiškino Kronikos svarbą ir jos realistiškumą. Visiems reikėtų pažinti šią tikrą situaciją.

Sekanti kalbėjo Rūta Staniškytė, kuopos vicepirmininkė. Jos tema buvo ateitininkų įkūrimas. Ji palietė įkūrimo istoriją iki pirmo Ateities žurnalo numerio (1911 m.).

Paskutinis kalbėjo Saulius Čyvas, MAS-CV pirmininkas. Jis kalbėjo apie Kongresą, kuris įvyko neseniai ir paaiškino mums sekančius sprendimus: kad Ateities žurnalą leidžia Ateitininkų Federacija, kad Federacijos vadas yra išrinktas penkeriems metams, kad norima perduoti sendraugiams organizuoti jaunučius ir norima kad Šalpos Fondas padėtų moksleiviams.

Baigėm susirinkimą su skaidrėm iš Lietuvos, kurias rodė ir įdomiai paaiškino Andrius Kazlauskas. Jos davė tikrą vaizdą apie žmones ir jų gyvenimo būdą dabartinėje Lietuvoje.

Laukiame gerų ir darbingų metų.

* * *

Sekmadienį, spalio 9 d., 1977 m., turėjome antrą ateitininkų susirinkimą. Kalbėjo praeitų metų pirmininkas Tomas Palubinskas. Jo tema — „Kas yra pasaulėžiūra". Jis paaiškino skirtumus tarp pasaulėvaizdžio, pasaulėžiūros, ir „gyvenimožiūros". Baigė, sakydamas, kad pasaulėžiūra apima visus žmogaus įsitikinimus.

Povilas Palūnaskalbėjo apie „Ateities" pradžią. Minėjo Šalkauskį ir tris pamatinius klausimus.

Po to, visi rašėme laiškus Algirdui Žyprei. Jo padėtis buvo aprašyta „Drauge". Jis yra laikomas ir kankinamas psichiatrinėje ligoninėje už partizaniškus darbus. Tikimės, kad laiškai padės. Susirinkimą baigėme vaišėmis.

Lidija Balčiūnaitė

MOKSLEIVIŲ KALAKURSAI DAINAVOJE

MAS Kalakursai prasidėjo lapkričio 24 d. ir jie tęsėsi iki 27 d. Daugumas kursantų atvyko trečiadienį, o likusioji dalis atvažiavo ketvirtadienio ankstyvą rytą.

Ketvirtadienio rytas buvo labai šaltas, bet atsikėlę tuojau sušilome, besiruošdami pirmajai Kalakursų darbo dienai. Po pusryčių tuojau vyko kursų atidarymas. Jo metu MAS CV pirmininkas Saulius Čyvas supažindino su vadovybe: Petras Tutinas iš Brooklyno — komendantas, kun. St. Yla — kapelionas (jis ir suruošė šiuos kursus). Vyriausioji mergaičių vadovė buvo Loreta Radvilaitė iš Cicero, o jos pagelbininkės — Kristina Veselkaitė ir Rita Neverauskaitė iš Detroito. Jos paruošė ir vadovavo vakarinėms programoms.

Romas Kazlauskas iš Clevelando buvo vyriausias berniukų vadovas, o jam talkino iš Detroito Vidas Neverauskas, kuris kartu buvo ir labai linksmas akordeonistas.

Kursantų susidarė nepilnos trys dešimtys, tiksliau pasakius — 27. Tačiau proporcija buvo labai įdomi — čia vyravo mergaitės, kurių buvo net 22, o berniukų — pustuzinis be vieno.

Pirmuoju kalakursų paskaitininku buvo Petras Tutinas, kuris kalbėjo apie aplinkos reikšmę ir kaip ji veikia žmogų. Po jo — Petras Kisielius iš Cicero, papasakojo apie vadovus ir nusakė, kaip jie galėtų padėti mūsų organizacijai.

Išklausę paskaitų, pajutome alkį, tad sėdomės prie vakarienės. Pasistiprinę ėjome į diskusinius būrelius, o po to sekė jau pramoginė programos dalis — susipažinimo vakaras ir žaidimai. Smagiai praleistos valandos baigėsi malda.

Išmiegojus mus laukė penktadienio programa. Lauke snigo, buvo visur balta. Būtų buvę smagu pasimušti su sniegu, pasidžiaugti gamta, bet turėjome svarbesnių dalykų. Po pusryčių ėjome klausyti Rimo Juzaičio iš Virginijos valstijos paskaitos. Jis plačiai kalbėjo apie ideologiją. Mes sužinojome, kad idealas yra nuolat siektinas, tobulas laipsnis. Tačiau kitoje pusėje yra tikrovė, kuri yra skirtinga nuo mūsų gyvenimo tikslų. Kaip visa tai suderinti — ir yra viena iš svarbiųjų problemų.

Tada klausėmės chicagietės Agnės Kižienės paskaitos apie Bendruomenę, kuri iškėlė šeimos, mokyklos, parapijos, organizacijų, tautos ir valstybės reikšmę.

Po pietų visi kursantai ėjo į lauką sniego karui — berniukai prieš mergaites. Kas laimėjo, sunku pasakyti, bet aš manau, kad išėjo lygiomis.

Vakare vėl buvo įprastiniai diskusiniai būreliai ir pranešimai. Vakarinė programa buvo paskirta susikaupimui. Pirmiausia nuėjome prie kryžiaus kieme. Žingsniuodami per šaltą, snieguotą orą, turėjome progą pamąstyti ir susikaupti. Grįžę į salę, galėjome atlikti išpažintį. Vakarą baigėme giesme ir visi tyliai grįžome į kambarius poilsiui.

Šeštadienio rytą visus pažadino saulė. Kėlėmės paskutinei darbo dienai. Šios dienos

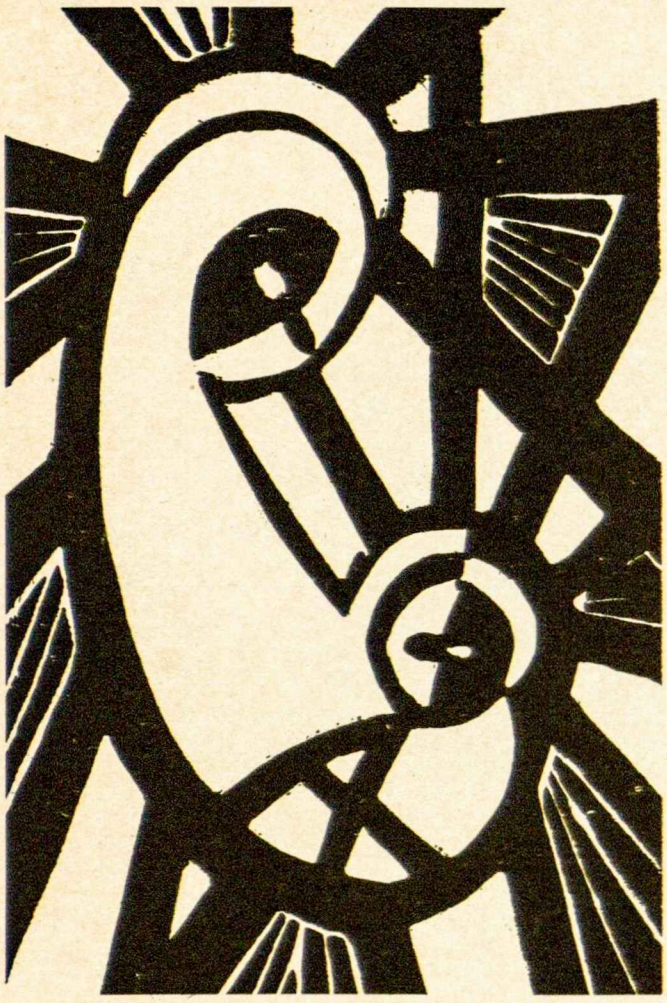

Angelės Mičiulytės kalėdinė kortelė.

paskaitininkais buvo Almis Kuolas ir kun. St. Yla. Pirmasis kalbėjo apie ateitininkų vadus, o antrasis apie šventuosius.

Šios dienos vakarą, po šv. Mišių, buvo iškilmingas kursų uždarymas ir vakarienė. Per uždarymą buvo paskelbti kursantai, labiau pasižymėję pavyzdingumu bei lietuviškumu. Tokiais buvo: Vitas Laniauskas iš Cicero, Rūta Pakštaitė iš Chicagos, Paulius Staniškis ir Rita Kazlauskaitė iš Clevelando. Jiems buvo įteiktos premijos.

Po vakarienės įvyko savos kūrybos vakaras ir šokiai. Visi gražiai parodė savo talentus, bet, tur būt, įdomiausia nuskambėjo berniukų „kazoo orkestrėlis". Po to, linksmai šokome ir dainavome. Po maldos jautėme nuovargį ir ėjome miegoti.

Sekmadienio rytą kursantai ruošėsi kelionei į namus. Po pusryčių kai kurie jau pradėjo skirstytis. Pilni įspūdžių ir patenkinti praleistomis dienomis Dainavoje, grįžome į namus pavargusiais kūnais, bet atsigavę dvasia ir su didesniu žinių bagažu, geriau pasiruošę ateitininkų šūkiui — Visa atnaujinti Kristuje.

Laima Šulaitytė

DETROITO STUDENTŲ SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, gruodžio 18 d., pas A. Nakus įvyko Detroito studentų ateitininkų susirinkimas. Prieš susirinkimą dalis studentų buvo nuvažiavę į Detroit Institute of Arts pamatyt žymaus dail. Henri Matisse kūrinių.

Pradėjom susirinkimą malda. Po to sekė dr. A. Damušio trumpas pokalbis: „Kokią vietą ateitininkai užpildo tremtyje". Dr. A. Damušis suskirstė tremties visuomenę į tris dalis — 1. Autoritetinė — tie, kurie buvo Lietuvos valdžioj ir norėjo taip pat pasilikti; 2. Kairieji liberalai — tie, kurie pripažino socializmą bei marksizmą, bet nenorėjo pasilikti komunistų vergijoj; 3. Katalikai socialai — tie, kurie norėjo ne vien materiališkai pakelti gyvenimą, bet kuo daugiau dvasiškai. Pagrindas trečios grupės yra ateitininkai.

Ateitininkų principai suderina visas reikalingas pažiūras. Tremtyje sunku jas išlaikyti, nes materializmas plečiasi. Mes turim pastatyt gyvenimo tikslą ir tam dirbti, nes be darbo negalim turėti privilegijų.

Pokalbiui pasibaigus, diskusijose mėginom išvardinti, kaip galėtume dirbti ateičiai. Buvo keli pasiūlymai: kalbėti daugiau lietuviškai, dalyvauti susirinkimuose ir bažnyčioj.

Prieš baigiant susirinkimą, visi užsirašėm kelias Naujų Metų rezoliucijas ir įdėjom į voką. Žinodami, kad dažnai užmirštam savo pasižadėjimus metams slenkant, popieriai bus gražinami paskutiniame susirinkime balandžio ar gegužės mėnesį. Tada pasižiūrėsim, ar išpildėm tuos nusistatymus, ar tik užmiršom.

Po maldos pasivaišinom, pasikalbėjom ir išsiskirstėm.

Kristina Veselkaitė

PADĖKA MONOGRAFIJOS TALKININKAMS

Joks didelis darbas neapseina be talkos. O J. Girniaus monografijos *Pranas Dovydaitis* leidimas buvo didelis ir ilgas darbas. Be talkos, leidyklos administracija nebūtų galėjusi šios vagos viena išvaryti.

Didelė padėka tenka visam monografijos leidimo komitetui, telkusiam lėšas, o ypač komiteto pirmininkui Jonui Žadeikiui, kuris ne tik lėšas kaupė, bet ir rūpinosi paties veikalo išleidimu.

Dėkojame taip pat Valei Žadeikienei ir Juozui Žadeikiui už jų nuoširdžią talką monografiją skleidžiant po žmones.

ATEITIES Leidykla

KONGRESO METUS UŽBAIGUS

Užskleidėme dar vienų metų lapą ateitininkijos istorijoje. Šalia visos eilės darbų ir įvykių, jame didelėmis raidėmis liks įrašytas Ateitininkų IX-sis Kongresas, sėkmingai vykęs rugsėjo 1-4 dienomis Cleveland, Ohio.

Didieji organizaciniai darbai yra įgyvendinami tik bendrų pastangų ir jėgų dėka. Ir į praėjusio Kongreso ruošimą bei programą savo talka, patarimais, finansais bei darbu įsijungė didelis ateitininkų būrys.

Ateitininkų Federacijos Valdyba nuoširdžiai dėkoja Kongreso Rengimo Komiteto pirmininkui tėvui Gediminui Kijauskui, SJ, sekretorei Nijolei Balčiūnienei, komisijų pirmininkams: Vaciui Rociūnui, Romui Bubliui, Vytui Klioriui, Nijolei Palubinskienei, Simonui Laniauskui, Onai Kliorytei, dr. Eugenijui Šilgaliui, Birutei Skrinskienei, Vitui ir Danutei Sirgėdams, Pranui Razgaičiui bei visiems Komiteto nariams. Jie ant savo pečių išnešė sunkius Kongreso rengimo ir organizavimo darbus.

Ypatingai didelis ačiū Stasiui Barzdukui, suplanavusiam ir suredagavusiam stambų Kongreso leidinį Ateitininkų Keliu. Jis apsiėmė šį didelį darbą, nežiūrėdamas nei savo sveikatos, nei kitų kliūčių. Padėka tenka ir Draugo spaustuvei, per ribotą laiką spėjusiai atlikti visą spausdinimo darbą. Čia ypatingai daug talkino kun. Viktoras Rimšelis ir kun. Pranas Garšva. Širdingas ačiū.

Kongreso išvakarėse vyko kongresinė konferencija. Joje įvairius organizacinius klausimus bei uždavinius svarstė Jurgis Mikaila, dr. Vaclovas Šaulys, Paulius Alšėnas, dr. Adolfas Damušis, kun. Juozas Šeškevičius, dr. Kęstutis Keblys, Lilė Gražulienė, kun. dr. Kęstutis Trimakas, dr. Jonas Dėdinas, Vytautas Šoliūnas, Almis Kuolas, Kęstutis Sušinskas ir Ingrida Bublienė. Jiems visiems dėkojame.

Padėka tenka Kongreso programos prelegentams ir simpoziumo dalyviams: prof. Simui Sužiedėliui, dr. Mirgai Girniuvienei, dr. Elonai Vaišnienei, dr. Vytautui Bieliauskui, dr. Vytautui Vardžiui, kun. dr. Kęstučiui Trimakui, kun. Antanui Rubšiui, Onai Mikailaitei, dr. Vytautui Vygantui, Arvydui Barzdukui, dr. Juozui Meškauskui ir kun. Jurgiui Šarauskui.

Dėkojame vyskupui, dabar jau pakeltam į arkivyskupus, Charles Salatkai, vyskupams Vincentui Brizgiui ir Antanui Deksniui už šv. Mišių atnašavimą ir ganytojišką žodį. Ačiū kun. dr. Antanui Paškui už pamokslą penktadienio šv. Mišių metu.

Iškilmingas Kongreso šv. Mišias sekmadienį praturtino Čiurlionio ansamblis, atlikdamas komp. Alfonso Mikulskio „Mišias už kenčiančią Lietuvą“. Visam ansambliui, jo nenuilstamam dirigentui Alfonsui Mikulskiui ir kanklių ansamblio vadovei Onai Mikulskienei tenka mūsų padėka.

Visiems jauniesiems akademikams, išpildžiusiems nuotaikingą susipažinimo vakaro programą, dėkojame. Kūrybinis momentas Kongrese suspindėjo dramos premjera ir tautodailės paroda. „Šventojo Narvo“ autoriui Algirdui Landsbergiui, režisieriui Dariui Lapinskui ir visiems aktoriams, papildžiusiems mūsų teatrinį aruodą, nuoširdus ačiū. Esame giliai dėkingi Viktorui Veselkai ir Juozui Jasiūnui, atskleidusiems mūsų tautodailės grožį.

Dėkojame Clevelando mergaičių chorui Nerijai, jo vadovei Ritai Čyvaitei-Kliorienei ir akompaniatorei Kristinai Kuprevičiūtei, savo svajingomis dainomis žavėjusioms banketo dalyvius.

Tariame ačiū visiems asmenims bei organizacijoms, sveikinusioms Kongresą.

Kongresui vadovauti našta teko Kongreso pirmininkams: prof. Baliui Vitkui, Vytautui Aušrotui, kun. Juozui Šeškevičiui ir sekretoriatui: Aldonai Prapuolenytei, Loretai Stončiūtei ir Antanui Balčyčiui. Nutarimus ir rezoliucijas redagavo Kazys Pabedinskas, Lilė Gražulienė, kun. Kazimieras Pugevičius, Paulius Alšėnas ir Saulius Kuprys. Mandatų komisijon įsijungė Petras Spetyla, Vincas Kolyčius, Gintaras Grušas ir Danutė Krokytė. Jiems visiems reiškiame padėką.

Kongreso darbams finansuoti Ateitininkų Federacijos Valdyba buvo paskelbusi piniginį vajų ir tam tikslui sudarė centrinį komitetą, kuriam stropiai vadovavo Mečys Šilkaitis. Dėkojame komiteto pirmininkui, nariams ir visiems ateitininkams, savo auka ar darbu įsijungusiems į vajų.

Mūsų visa informacija remiasi ateitininkiška spauda. Nuoširdžiai dėkojame Ateities redaktoriui kun. dr. Kęstučiui Trimakui, plačiai ryškinusiam įdėjinį Kongreso veidą Ateities žurnalo puslapiuose. Ačiū Draugo ateitininkų skyriaus redaktoriui Jonui Žadeikiui, Kongreso informacijai skyrusiam nuolatinį dėmesį. Esame dėkingi visai lietuviškai spaudai, dėjusiai informaciją bei straipsnius apie Ateitininkų IX-jį Kongresą.

Dėkingiausi esame Tau, miela idėjos sese ir broli. Tu talkininkavai Ateitininkų Federacijos Valdybai, šį didelį užsimojimą vykdant savo patarimu, darbu, finansais ir pagaliau gausiu

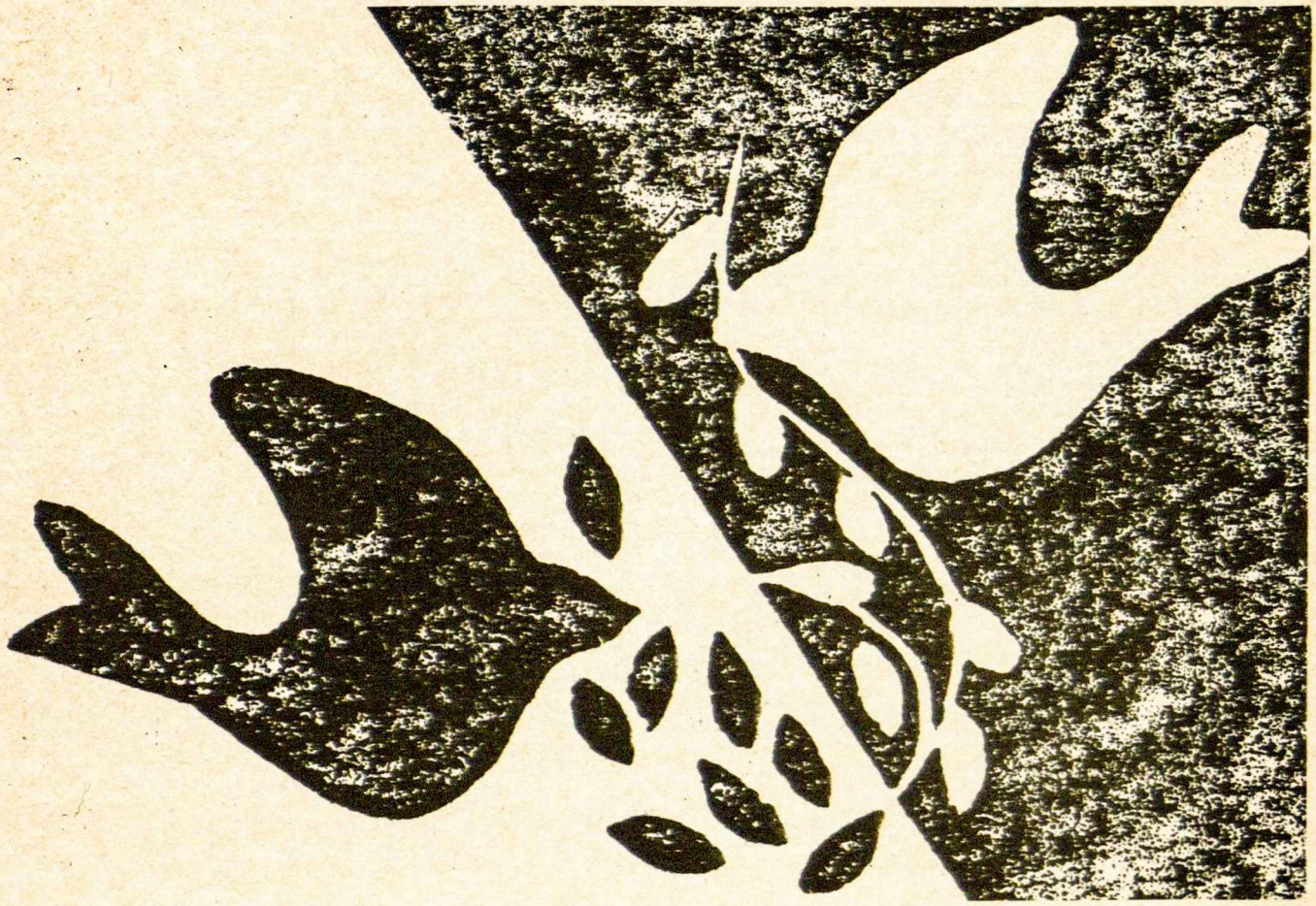

Dianos Mičiulytės kalėdinė kortelė.

dalyvavimu pačiame Kongrese. Tu parodei, jog ateitininkija tebėra gyva, gaivalinga ir gausi lietuviškos išeivijos šeima. Tu dar kartą įrodei, jog prieš 66 metus prof. Prano Dovydaičio mesta sėkla yra pajėgi liudyti Kristų ir savąją tautą net ir svetimoje dirvoje. Garbė Kristui.

Ateitininkų Federacijos Valdyba

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VALDYBOS NUTARIMAI

Dabartinės AF valdybos kadencija baigėsi metų gale. Todėl paskutiniame valdybos posėdyje (sausio 4 d.) buvo aptariamos 1978 metų gairės, išplaukiančios iš IX-jo Ateitininkų kongreso nutarimų bei naujai išrinktos AF Tarybos įpareigojimų. Svarstyta ir principiniai pasisakyta už sekančius uždavinius:

1. Sudaryti veikimo planą, kuriuo būtų tęsiamos gyvojo krikščioniškojo atsinaujinimo pastangos ateitininkijoje, taip sėkmingai pradėtos prieškongresiniame laikotarpyje; 2. Sustiprinti konkrečią akciją persekiojamos Bažnyčios pavergtoje Lietuvoje atžvilgiu; 3. Ieškoti galimybių pirmųjų at-kų vadų: Prano Dovydaičio ir Stasio Šalkauskio šventaisiais paskelbimo bylai užvesti. 4. Pradėti konkrečiai rūpintis Ateitininkų istorijos parašymu; 5. Suformulavus Jaunųjų ateitininkų sambūrio struktūrą ir veiklos gaires, pateikti IX-jo At-kų kongreso atstovų sprendimui. Gavus jų pritarimą, sudaryti sambūrio vadovybę ir rūpintis jaunųjų at-kų veiklos sustiprinimu; 6. Jaunimo veiklos suintensyvinimo ir ideologinio sąmoningumo ugdymo metodams bei konkrečioms formoms aptarti šį pavasarį kviesti globėjų, vadovų, dvasios vadų, sąjungų centro valdybų ir tarybos suvažiavimą; 7. Talkininkauti MAS centro valdybai stovyklų programas sudarant ir jas vykdant; 8. Užmegzti artimesnius ryšius su užsienio ateitininkais, paskiriant įgaliotinius paskiruose kontinentuose. P. Amerikoje tokiu įgaliotiniu sutiko būti AF tarybos narys kun. J. Šeškevičius. 9. Pasiruošti ir pravesti AF Vado rinkimus ateinantį rudenį; 10. Sudaryti galimybes at-kų meninėms jėgoms aplankyti paskirus at-kų vienetus.

Šie uždaviniai buvo svarstyti labai bendrais bruožais, detales ir specifinius planus išdirbti paliekant paskiriems valdybos nariams bei kitiems kompetentingiems asmenims. Iš šių planų matosi užsibrėžtų darbų platumas bei gausumas. Kai kurie darbai bus šiais metais tik pradėti, jų tolimesnį vykdymą paliekant naujajai Federacijos valdybai.

TRUMPAI

— **Clevelando „Ateities" klubas** suruošė vakaronę gruodžio 2 d. Aušra ir Rytas Babickai kalbėjo apie savo kelionę po Europą, pailiustruodami skaidrėmis.

— **Toronto** ateitininkų veiklą koordinuoja komitetas, kuriame priklauso B. Čepaitienė, dr. O. Gustainienė, ir K. Manglickas.

MOKSLEIVIAI

— **Toronto** jaunučių susirinkimas įvyko sausio 8 d. seselių namuose.

STUDENTAI

— **Detroito studentų draugovė** suruošė susirinkimą lapkričio 20 d. pas A. J. Damušius. Susirinkime Lilė Gražulienė kalbėjo, kaip ateitininkai gali atgauti bei išlaikyti žmonių teises visame pasaulyje. Prelegentė pateikė keturis veikimo būdus: skleisti informaciją apie Lietuvą, tęsti demonstracijas, įsijungti į „Amnesty International" veiklą ir aktyviai dalyvauti lietuviškoje veikloje. Po paskaitos buvo rodoma J. Urbono susuktas filmas iš Washingtono ir Detroito demonstracijų.

Detroito studentų draugovės narių susirinkimas įvyko gruodžio 18 d. Nakų namuose. Dr. A. Damušis kalbėjo tema: „Kokią vietą užima ateitininkai tremtyje?" Pokalbyje buvo iškelta, kad ateitininkai tremties gyvenime rūpinasi ne tik materialiniais, bet ypač dvasiniais reikalais. Šitokį gyvenimo stilių yra sunku išlaikyti, nes materializmo pasaulėžiūra šiais laikais greitai plinta ir tas apsunkina ateitininkų principų įgyvendinimą.

Chicagos studentų draugovės nariai kartą į mėnesį dalyvauja bendrose šv. Mišiose, kurias atnašauja draugovės dvasios vadas kun. dr. K. Trimakas.

Gaudeamus, SAS aplinkraštis, 1978, 1 nr. jau išsiuntinėtas. Jame pateikta kandidatų programa, draugovių veikla ir kt.

— Detroito studentų draugovės valdybą sudaro: Gintė Damušytė — pirm., Rita Neverauskaitė — vicepirm., Kristina Veselkaitė — sekr., Virgilijus Kasputis — ižd., Vida Nakaitė ir Dalia Čečiūraitė — narės.

SENDRAUGIAI

— **Toronto sendraugiai** suorganizavo gruodžio 10-11 d. rekolekcijas vyrams. Rekolekcijos buvo augustinijonų vienuolyne, King City, ir joms vadovavo kun. J. Bacevičius, OFM.

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos Centro Valdybos kreipimasis į Lietuvių visuomenę ir sportininkus

Pasaulio Lietuvių Dienos 1978 m. Toronte, Kanadoje, kurių programoj, kaip atskira dalimi yra Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės 60-mečiui nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir 40-mečiui nuo I-sios Tautinės Lietuvos Olimpiados sukakčių, įpareigoja Centro V-bą tarti šiuos žodžius, išplaukiančius iš užsibrėžtų uždavinių atsakomingumo.

Būdami pavergtos Lietuvos vaikai, privalome tėvynei aukoti ir atiduoti viską, kas ten yra užgniaužta, nuolat persekiojama ir naikinama. Sportinė veikla irgi pažabota komunistinio judėjimo tikslams, kur sporto organizacijų ir paskirų sportininkų individualus pasireiškimas tautinėj ar asmens laisvės srity yra sukaustytas. Jaunuomenės pirmieji žingsniai nužymėti antireliginiu auklėjimu, o sportiniai, — lietuvių laimėtų pergalių nuvertinimu, viską perkošiant raudonojo režimo „garbingumui" kelti. Tarptautinis Lietuvos vardas išjungtas iš pasaulinės sporto šeimos. Fizinis auklėjimas ir lavinimas, skiepijant jaunimui komunistinę ideologiją, visiškai sutryptas, o varžybinį lietuvių iškilimą ir ryžtingumą teršia rusiško suktumo apraiškos, nustumiant lietuvį iš laimėtų pozicijų užnugarin.

Garbingoji šv. Kalėdų šventė ir 1978 m. prieangis tesuriša mūsų išeivijos gausią talką ir paramą Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėms pravesti, o plati ir jaunatviška vitališkumu sportinė ŠALFASS-gos šeima, jos remėjai ir visi sportinės veiklos žadintojai kreipkime kruopštų ir sąžiningą pasiruošimą Žaidynėms, kur mūsų taurus ir pilnas sportinio išauklėjimo ir tautinės savigarbos žingsnis spindėtų išeivijos sportinių siekių kilnumui ugdyti.

Pirm. Pranas Berneckas,
ŠALFASS-gos Centro Valdyba

NUO ADMINISTRACIJOS STALO

Garbės prenumeratas už 1978 metus prisiuntė: kun. Z. Gelažius, K. Grina, B. Polikaitis, A. Skrupskelienė (Chicago, Ill.), J. Mikaila (Southfield, Mich.), V. Rociūnas (Independence, Ohio), dr. K. Skrupskelis (Columbia, S. Carolina), kun. dr. Ig. Urbonas (Gary, Ind.).

Aukojo „Ateičiai" paremti: 68.00 dol. — V. Šoliūnas (Lemont, Ill.); 50.00 dol. — daktarai Aldona ir Jonas Juozevičiai (Oak Lawn, Ill.); 30.00 dol. — F. Valaitis — vietoj kalėdinių kortelių (Chicago, Ill.); po 25.00 dol. — dr. A. Liulevičius (Chicago, Ill.); kun. K. Gulbinas, O.F.M. (Vokietija), N.N. (Cleveland, Ohio); 24.00 dol. — R. ir E. Sakadolskiai (Chicago, Ill.); 17.88 dol. — P. Valionis (Australia); po 15.00 dol. — Philadelphijos ASS Skyrius, dr. K. Skrupskelis (Columbia, S.C.); po 10.00 dol. — E. Stangerbergas (a.a. V. Kuprio atminimui) (Cicero, Ill.), M. Vasienė (Philadelphia, Pa.); 8.00 dol. — kun. A. Babonas (Northville, Mich.); po 6.00 dol. — T. Aleksonis (Braintree, Ma.), V. Tuškenis (Palm Springs, Calif.), kun. P. Vaseris (Australia); po 5.00 dol. — Gr. ir G. Mikalonytės (Chicago, Ill.), dr. A. Šešplaukis (South Bend, Ind.), dr. A. Stankaitis (Wethersfield, Ct.), kun. J. Tautkus (Putnam, Ct.); 4.00 dol. — J. Valukonis (Huntington Beach, Calif.); 3.00 dol. — A. Idzelis (Cleveland, Ohio); po 2.00 dol. — J. Mulokas (Australia), A. Tijunėlis (Chicago, Ill.); po 1.00 dol. — J. Damas (Naperville, Ill.), M. Marcinkienė, E. Trimakienė (Chicago, Ill.), J. Vaičeliūnas (Toronto, Ont. Canada).

Apmokėjo „Ateities" prenumeratą, siuntinėjamą užsienio moksleivijai: 10.00 dol. — dr. J. Pikūnas (Detroit, Mich.).

Nauji prenumeratoriai: A. Augustinavičienė, A. Idzelis, E. Razma (Cleveland, Ohio), St. Džiugas, R. Peleckas, B. Polikaitis, R. E. Sakadolskiai, L. Vieraitytė (Chicago, Ill.), K. Gasparėnas (Delran, N.J.), A. Jaugeliai (Calgary, Alberta, Canada), G. Juozapavičiūtė (Toronto, Ont., Canada), J. Kavaliūnas (Beverly Shores, Ind.), M. Kiužauskas, A. Pauliks (Vokietija), E. K. Kriaučiūnai (Clarendon Hills, Ill.), L. Mikulionis (Joppa, Md.), Matulaitis Nursing Home (Putnam, Ct.), P. V. Ramūnai (Euclid, Ohio), V. Žemaitytė (Los Angeles, Calif.).

Už garbės prenumeratas, aukas ir naujas prenumeratas nuoširdžiai dėkoja

„Ateities" Administracija

Atsiųsta paminėti

Milda Kvietytė. KALNUOSE. Pasakos ir vaizdeliai vaikams. Iliustravo dail. Ada Korsakaitė-Sutkuvienė. Išleido Pasakų Fondas, 6540 So. Campbell Ave., Chicago, IL. 60629. USA. 1977 m. 77 psl.

RELIGIOUS LIBERTY in Eastern Europe. JAV katalikų vyskupų oficialus pareiškimas žmogaus teisių Lietuvoj bei kituose Rytų Europos kraštuose varžymo reikalu. 1977 m. 18 psl. Gaunama: Religinė Šalpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Kaina 1 dol. (įskaitant ir persiuntimą). Užsakant 5 ar daugiau, pusė kainos.

CHRONICLE of the Catholic Church in Lithuania. No. 26. 1977 m. Vertimo redaktorius kun. K. Pugevičius. 49 psl. Išleido Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybė, 351 Highland Park, Brooklyn, NY 11207.

ALp(LKA)1786
1978, Nr.3

90.725.401